

**L'EDUCACIÓ SOCIAL A LA XARXA:
DE LA REFLEXIÓ A L'ACCIÓ
TREBALL FI DE GRAU**

**AUTOR: MIQUEL RUBIO DOMÍNGUEZ
TUTOR: MIQUEL ALBERT CASTILLO CARBONELL**

JUNY 2013

Índex

1.- Introducció	1
1.1.- La finalitat de la recerca.....	4
1.2.- El procés de la recerca.	5
2.- Justificació i rellevància del tema.	7
2.1.- L'Educació Social a la xarxa.	9
2.2.- Perspectiva social de l'Educació Social. Desenvolupament comunitari. Participació.....	12
3.- Objectius.....	17
4.- Orientacions metodològiques.....	21
5.- Anàlisi de les revistes digitals existents d'Educació Social.	27
5.1.- Revistes i butlletins descartats de l'anàlisi.....	28
5.1.1. Revistes.....	28
5.1.2. Butlletins.....	30
5.2.- Publicacions analitzades.....	30
6.- Conclusió de l'anàlisi de les revistes.....	39
7.- Proposta d'actuació: Publicació virtual oberta.....	43
8.- Conclusions finals.....	55
9.- Referències bibliogràfiques	59
10.- Webgrafia	63
Annex I.....	67
Annex II.....	68
Annex III.....	69
Annex IV	70
Annex V	71
Annex VI	72
Annex VII	73

1.- Introducció

Internet no és només una tecnologia, és un mitjà que ha canviat i continua canviant les nostres societats, introduint noves formes de produir i de relacionar-se (Castells, 2001). Es tracta d'una tecnologia nascuda als finals dels seixanta, en un àmbit i amb unes finalitats molt concretes. A mitjans de la dècada dels noranta comença la seva comercialització, i en conseqüència, la seva extensió generalitzada, al menys, en els països més desenvolupats (Castells, 2001).

Actualment, Internet és tan habitual com qualsevol altre mitjà de comunicació, com la premsa, la televisió, la ràdio,... Internet cobreix totes les necessitats de les persones: des de la xarxa, hom pot viatjar fins l'últim indret del planeta, pot planejar viatges i fins i tot, pot fer reserves, comprar,... També pot veure la televisió, cinema, llegir, escoltar música, parlar amb les amistats o consultar bases de dades sobre qualsevol temàtica. No n'hi ha res que no existeixi a Internet! Les possibilitats que ofereix la xarxa són tan extenses com els interessos i les preferències de la gent (Juncar, 2001).

L'ús d'Internet també ha canviat el model comunicatiu. Abans, la comunicació només era vertical, caracteritzada perquè els mitjans tradicionals bombardejaven amb la informació als ciutadans, qui les rebia de forma passiva, sense poder contrastar, contestar o manifestar donar la seva opinió.

Per contra, en l'actualitat, Internet ha plantejat un nou model de comunicació, la comunicació horitzontal, el principal element del qual és l'intercanvi d'informació, és a dir, una comunicació interactiva que connecten allò local i global en qualsevol moment (Castells, 2009). Aquest canvi implica que el internauta lector passa a convertir-se en un agent actiu amb grans possibilitats de participació amb la resta en la xarxa (Castells, 2001).

Què té tot açò a veure amb l'Educació Social? Si l'entendem com una professió transformadora i generadora de contextos, que donen resposta a les demandes

de participació social, integració social i d'accés a la cultura, no hauria de quedar-se estancada en la situació i la forma d'actuar de cada moment concret. Al mateix temps que la societat avança, l'educació social requereix avançar per tal de continuar cobrint totes aquelles noves demandes que sorgeixen.

Però, anem a insistir, per què no pot quedar-se fora de la xarxa? Simplement perquè la finalitat de la tasca socioeducativa dels professionals de l'Educació Social és la transformació social. I no es pot transformar la societat simplement portant a terme una intervenció assistencial, perquè açò perpetua les desigualtats¹. Si volem transformar la societat hem d'estar en i amb la societat i ja no caben dubtes: la societat es relaciona també per Internet.

Transformar la societat és una tasca ingent, que obliga a prendre decisions per desenvolupar la tasca socioeducativa. Aquestes decisions han de recolzar-se en la utilització de les potencialitats més que en deixar-nos frenar pels límits, aprofitar els punts forts i les oportunitats sense parar-nos per les amenaces i debilitats. Per exemple, podríem parlar del problema del dret a la intimitat, que podria veure's vulnerat per l'accés a la xarxa. En canvi, aquest mateix accés pot afavorir la solució de diversos problemes.

Esmentarem un exemple aclaridor: fer públiques a la xarxa les dades personals o socioeconòmiques d'una persona pot vulnerar el seu dret a la intimitat, perquè es fa pública la seva situació econòmica. En canvi, podem esmentar l'exemple de tantes i tantes persones que han aconseguit aturar el seu desnonament gràcies a la pressió popular organitzada a través de la xarxa.

La conclusió, doncs, és que la recerca de les potencialitats ens converteix en agents transformadors de la comunitat perquè pot ajudar a millorar veritablement les condicions de benestar. Ara bé, per a que aquesta voluntat transformadora de l'educador social tinga efecte, s'haurà de fer patent en tots els àmbits de la societat i un d'ells, molt important, és la relació entre persones a la xarxa.

No podem pensar, però, que la xarxa és un món màgic que ho soluciona tot. També és cert que pot generar problemes. De fet, ja comencen a veure's casos

---

¹ Conclusions IV Congrés Estatal d'Educació Social. Santiago de Compostela. 2004.

de dependència del mòbil per part dels més joves, per exemple. Però com ja hem dit en altre punt d'aquest treball, la xarxa no és bona ni dolenta, és el seu ús el que la qualifica i no podem menysprear-la pel simple fet que pugui generar problemes, com tampoc podem deixar de menjar amb ganivets pel fet que puguin convertir-se en armes mortals, ni podem eliminar els diners pel fet que generen avarícia.

Arribats a aquest punt, ja sols ens queda afirmar que l'Educació Social, necessàriament, haurà de conèixer la xarxa i els seus mecanismes, per poder ubicar-se i fer-se el seu propi lloc a la xarxa. Però, quin ha de ser aquest lloc? Les possibilitats són immenses. Internet permet la comunicació entre parts per enllestir tasques conjuntament o resoldre problemes en un moment determinat. Permet treballar en equip sobre un mateix document, permet conèixer la realitat d'una situació social en base a la informació donada pels usuaris, permet estudiar i tindre a l'abast els documents necessaris per una investigació,...

Totes les opcions esmentades són interessants, però en el nostre cas anem a centrar-nos en la possibilitat d'interacció entre professionals i interessats per l'educació social que possibilita la xarxa. Més concretament, en aquest treball es pretén conèixer l'estat de la presència de l'Educació Social a les xarxes, és a dir, fer patent la situació de l'Educació Social virtual 2.0.

Considerem que aquest és un tema rellevant al que, possiblement, no li s'ha donat massa importància fins ara. Si l'educació social és una ciència que està en continu desenvolupament i construcció, hem de generar un espai que aglutini totes les forces, que permeti el pas del coneixement d'uns a altres, que possibiliti la unió entre professionals que ja poden compartir el seu saber i saber fer amb els estudiants que volen incorporar eixe coneixement.

1.1.- La finalitat de la recerca.

Per tal de conèixer de primera mà quina és la situació actual de l'Educació Social a la xarxa, començarem per cercar alguns dels espais en què es fa present: les publicacions, els blogs i les webs de mobilització social.

L'Educació Social està generant el seu espai a Internet a partir del missatge que els educadors i educadores socials construeixen. Aquest espai és tremendament divers, de forma que, a hores d'ara, podem trobar des de blogs o webs que ofereixen informació diversa al voltant de l'Educació Social, fins a espais d'informació dels Col·legis d'educadores i educadors socials de tot el territori espanyol, passant pels blogs personals i grupals, d'educadores i educadors que ofereixen la seva particular visió de la professió.

En totes les pàgines que hem trobat es possibilita l'accés a la informació, documentació, recursos o experiències dels autors i autores, que els ajuden en la seva tasca diària. Totes elles ofereixen informació molt interessant i variada però, per tal d'acotar el present treball, ens anem a centrar únicament en aquelles que ofereixen articles científics, que és la línia de recerca que nosaltres estem seguint.

Una vegada decidit que l'objecte de l'estudi seran les revistes especialitzades amb presència a la xarxa caldrà definir els criteris per determinar quines publicacions ho són, cosa que farem en apartats posteriors d'aquest treball. Per últim, per portar a terme l'anàlisi de les mateixes ens centrarem en quatre aspectes:

- en primer lloc, els àmbits que cada revista tracta als seus articles, és a dir, la temàtica que desenvolupa o contextos d'intervenció de l'educació social.
- el segon aspecte que es tindrà en compte per l'anàlisi serà la procedència i camp de treball dels autors, és a dir, si són professionals de la pràctica o teòrics de la disciplina.

- el quart aspecte a tenir en compte, serà la quantitat d'articles publicats en cada revista, i la seva classificació.
- Finalment, prestarem atenció a la possibilitat d'interacció que ofereixen entre els escriptors i els lectors.

Aquest darrer punt és el que va a ser clau en el present treball. No es tracta en cap moment de determinar quines publicacions són més interessants ni, per suposat, anem a jutjar la qualitat de les línies editorials ni dels articles. Únicament anem a estudiar la possibilitat que ofereixen d'interacció entre professionals-autors i estudiants-lectors.

1.2.- El procés de la recerca.

Com qualsevol projecte d'investigació-acció, el present treball s'inicia amb una recerca, que s'explicitarà convenientment en el corresponent apartat. L'objectiu de la mateixa és detectar unes carències determinades i portarà, una vegada establertes, a efectuar una proposta d'acció que tindrà com finalitat ajudar a una millora de la situació

Així doncs, després d'elaborar l'estudi de les publicacions d'Educació Social existents al mercat, farem una reflexió en profunditat per determinar si presenten, o no, algunes carències que, amb la finalitat que perseguim, considerem importants, és a dir, quina possibilitat d'interacció ofereixen entre els escriptors i els lectors.

El punt final del nostre treball estarà dedicat a proposar una alternativa a les publicacions actuals. Aquesta alternativa consistirà en la materialització d'una revista digital o espai web col·laboratiu d'educació social, sota el domini de **www.educaciosocial.net**.

Aquesta publicació oferirà els mateixos continguts que es poden trobar a una revista clàssica però, presentarà una diferència fonamental respecte a les

mateixes, consistent en que parará especial atenció a la interacció entre tots els usuaris que hi participen, ja siga com autors o com a lectors, tal i com explicarem als apartats següents. En ella, tractarem d'oferir tots aquells aspectes que considerem fonamentals per al desenvolupament de l'Educació Social al món actual, és a dir, l'Educació Social 2.0

2.- Justificació i rellevància del tema.

L'educació social, segons els documents professionalitzadors ASEDES i CGCEES (2004), és un dret de la ciutadania que es concreta en el reconeixement d'una professió de caràcter pedagògic, generadora de contextos educatius i accions mediadores i formatives, que són àmbit de competència professional de l'educador i educadora social i que possibilita:

- La incorporació del subjecte de l'educació a la diversitat de les xarxes socials, entès com el desenvolupament de la sociabilitat i la circulació social.
- La promoció cultural i social, entesa com obertura a noves possibilitats de l'adquisició de béns culturals, que amplien les perspectives educatives, laborals, d'oci i participació social.

A partir de l'anterior definició podem entendre que els fins que desenvolupa l'educació social es veuen determinats per múltiples variables, com per exemple les necessitats que van a atendre, la ubicació institucional, l'edat dels usuaris,... Atenent a les mateixes, podem considerar les següents com a principals funcions de l'educació social:

- **Informar** a la població en general de les prestacions i característiques dels serveis, centres i professionals que treballen en els subjectes de la intervenció educativa.
- **Observar** contextos, actituds i comportaments i, detectar subjectes i grups que es troben en situació de risc o inadaptació.
- **Contactar** en els subjectes de la intervenció i recopilar informació sobre els seus problemes, relacions,... per tal de poder adequar la intervenció a la realitat i moment que els subjectes travessen.
- **Planificar**, programar e implementar una intervenció educativa a fi de promoure objectius que potencien una progressiva maduració, una major inserció social, una millor qualitat de vida dels subjectes.

- **Assolir** una integració crítica dels subjectes en la realitat social, promovent per a això la reflexió, el coneixement dels límits i possibilitats, l'estudi d'alternatives i recerca de solucions, compartint moments i activitats amb els subjectes de la intervenció.
- **Implicar** als contextos socials que emboliquen al subjecte o grup en el procés educatiu, en les respostes a les necessitats i problemes que plantegen, considerant per a això al subjecte i a la comunitat com agents actius de canvi, potenciant els recursos dels que es disposa.
- **Coordinar** el treball amb el d'altres professionals que treballen directa o indirectament amb els subjectes i amb els recursos comunitaris, utilitzant-los i participant en la recerca d'alternatives.
- **Intervenir** entre els subjectes de la intervenció i les institucions, facilitant l'accés normalitzat als recursos (escolars, socials, laborals, etc.).
- **Possibilitar** alternatives aportant recursos en aquells aspectes que el subjecte sigui més deficitari.
- **Dinamitzar** les relacions de convivència: promoure-les, reforçar-les i potenciar els seus aspectes positius.

Una anàlisi succinta de les anteriors funcions ens fa veure que el rol dels educadors socials comporta comunicar -per poder informar o coordinar- i transformar -per intervenir, dinamitzar o implicar-, ja que *una perspectiva comunicativa suposa l'acceptació de que ningú té la solució sobre el què, quan i com ensenyar i avaluar [...] entén l'aprenentatge com un procés d'interacció entre els participants, un procés que ajude a reflexionar a la persona sobre les seves idees i prejudicis, per tal de poder modificar-les si cal* (Ayuste, 1994). Per tant, des d'aquesta perspectiva, el nostre paper com a educadors i educadores no pot ser el de *fabricants d'educands modèlics, integrats en la societat com nosaltres volem, segons el nostre patró [...], sinó que, com ens diu Meirieu [...] el nostre paper d'educadors no és un projecte de domini sobre els nostres educands [...], sinó que el que hauríem de fer és ajudar-los a fer-se a si mateixos com a educands i com a persones* (Forés i Vallvé, 2005: 67).

L'anterior reflexió ens mostra l'Educació Social com una activitat que transforma, acompanya o ajuda, però els camps d'actuació en què es desenvolupa són de procedència molt diversa: *grup ocupacional, polítiques socials, universitat i mercat de treball* (Sáez, 2003). Cal, doncs, buscar un nexa d'unió que coordine, sintetitzi i aglutine el treball de tots ells. Aquest nexa, en l'actualitat, podrien ser les xarxes virtuals. Així, podríem concloure que, front a la multiplicitat de factors, la visibilització de l'educació social a les xarxes s'ha convertit en una necessitat per als professionals que la conformen.

Una vegada hem arribat a la conclusió que és necessari un espai de col·laboració i un punt d'encontre, hem de passar a concretar quin ha de ser aquest punt. En el moment social que estem vivint aquest punt ha de ser l'espai virtual, que possibilita la unió de les forces entre col·lectius i la interacció entre els mateixos. En conseqüència, a continuació passarem a establir la relació entre Internet i l'educació social i tractarem de fer veure quines actuacions permet.

2.1.- L'Educació Social a la xarxa.

En l'actualitat ja ningú dubta que les xarxes socials han irromput en el si de la nostra societat i l'han transformat (Castells, 1997). Segons un estudi de gener de 2011 de l'agència independent de publicitat 101, més de 500 milions de persones a tot el món eren usuaris de Facebook, dels quals, 20 milions estaven a Espanya. Un any després, aquestes xifres han augmentat considerablement, arribant a superar els 800 milions d'usuaris a tot el món. I aquestes dades són solament un exemple, atès que, a més d'aquesta xarxa social, existeixen altres com Twitter, Tuenti, LinkedIn i una llarga infinitat de blocsferes (Rubio, 2013).

Internet és, sens dubte, un fenomen de masses (Castells, 1997). L'espai virtual s'ha convertit en una extensió de la nostra quotidianitat. Els professionals del camp de l'Educació Social hem d'aprofitar totes les eines que existeixen al nostre abast i, actualment, la de major repercussió és Internet. Hem de poder

donar valor a la capacitat d'interacció que ofereix l'accés a la informació i a la generació de coneixement, participació,... així com a la possibilitat de millorar les relacions entre professionals amb la ciutadania. Com bé plantegen Belando i López (2003), *és una bella utopia pensar que aquest recurs telemàtic [...] pugui ser, algun dia, una eina veritablement útil i quotidiana per a la seva formació i recerca educativa, inherents a l'exercici responsable del seu desenvolupament laboral? O per contra, [...] donar l'esquena a aquest fenomen soci-tecnològic [...]?*

La novetat d'aquestes xarxes socials, com explica Castells (1997) resideix en el sorgiment d'una nova forma d'organització social en la qual la generació, el processament i la transmissió d'informació es converteixen en les fonts fonamentals de la productivitat i el poder, a causa de les noves condicions tecnològiques que sorgeixen en aquest període històric. Fins avui, la immensa majoria d'estudis realitzats entorn de les xarxes socials es centren en un debat entre autors que es posicionen a favor de les mateixes com afavoridores del foment de la participació i interacció entre usuaris i autors detractors d'aquestes xarxes socials, argumentant els possibles perills que poden o estan sorgint com a conseqüència de les mateixes.

Però, independentment de l'opinió d'uns i d'uns altres i de la utilitat que se li done a les xarxes socials, no es pot negar que l'Educació Social també està present en elles. *Una mostra del que estem dient és que es poden trobar nombrosos dispositius i eines destinats a la millora de la qualitat de vida de les persones. Aquests objectes bé han sigut creats específicament amb aquesta finalitat, o bé han tingut una finalitat inicial diferent però el seu ús ha portat al fet que siguin repensats en clau social* (Martínez i Forés, 2012).

Un altre aspecte clau que no es pot oblidar quan parlem de les xarxes socials és la seva capacitat d'apoderament, entès com la possibilitat de donar poder a les persones. Aquesta paraula, que s'està fent present en nombrosos àmbits en l'actualitat, des del món de l'educació fins a l'empresarial, podria considerar-se que té el seu origen en els anys 60 del segle passat, en l'educació popular desenvolupada per Paulo Freire (Martínez i Forés, 2012), en la qual ja es

parlava de dotar de poder i capacitat de participació a aquells que no ho posseeixen.

El segle XX va produir l'eclosió de les tecnologies en general. El XXI ha generat l'eclosió de la cibertecnologia i, en els últims anys, aquesta ha irromput en el camp social. L'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació que s'ha generalitzat en la societat actual ha suposat una gran evolució que, fins i tot, està possibilitant canvis molt rellevants, que la societat no pot deixar de mirar atenta i reflexivament, ja que gràcies a elles, podem visualitzar de forma més ràpida i directa tot allò que passa al nostre voltant.

Aquesta facilitat per abastar tota la informació que ofereixen les xarxes possibilita als usuaris l'execució d'accions, tant positives com negatives, fet que ens porta, inevitablement, a qüestionar-nos si les eines tecnològiques són bones o dolentes. La resposta a aquesta pregunta, igual que ocorre en altres camps, com la ciència, és que la tecnologia per si sola no és bona ni dolenta, són les persones, amb l'ús que fan d'ella, les que permeten qualificar-la. En aquest sentit, la xarxa ofereix tantes oportunitats com mirades diferents (Causa, 2010), ja que són les persones les que possibiliten el canvi i afavoreixen el progrés i la capacitat de millorar.

Fent ús d'aquestes tecnologies, l'educació social permet apoderar a les persones, és a dir, donar poder, veu, protagonisme, opcions,... però, sobretot, permet generar autonomia (Martínez i Forés, 2012), fomentar la participació activa de tots els agents de la societat, i gràcies a les noves tecnologies, també fomenta la participació directa.

Una forma especial de participació que ha sorgit en els darrers anys és l'activisme digital i telemàtic, que ofereix una sèrie d'eines, d'espais, de canals i situacions que permeten recobrar la subjectivitat política (la capacitat de participar activament en la construcció d'altres mons possibles), individual i col·lectiva (Tascón i Quintana, 2012). L'activisme digital no consisteix en informar, orientar ni dirigir, sinó que és un intent d'activar als ciutadans. Internet no és un espai on només es transmeten idees sinó que, per contra, permet que siguin els usuaris els generadors d'idees (Gallego i Gándara, 2013).

Ara bé, malgrat la potencialitat d'Internet, no podem deixar d'esmentar les limitacions de la seva presència. Podem parlar de la quantitat de llocs als que no arriba, sobre tot països de l'anomenat tercer món, en els que els seus habitants a penes coneixen la seva existència, malgrat ser els que reben les tones i tones de material informàtic que els països rics tiren, convertint-se en grans abocadors, com és el cas de Ghana, per exemple. En altres casos, el control excessiu per part dels governs pot donar pas a violació de la intimitat de les persones, com ocorre a Xina.

Però també als països desenvolupats es pot parlar d'infrautilització d'Internet perquè, malgrat possibilitar la realització de qualsevol activitat, la realitat és que el percentatge més alt d'utilització és el d'oci, jocs i temps lliure, activitats que no suposen cap compromís ni activisme. És cert que hi ha alguns blogs que ofereixen informació molt interessant, però encara hi ha pocs si es compara en la quantitat de persones que disposa d'Internet. D'altra banda també es presenta el problema de l'escàs temps lliure dels professionals i la quantitat de temps que suposa mantenir actualitzat i fer un manteniment adequat d'un blog.

En definitiva, tot i que l'activisme digital encara podria tindre major ressò, la realitat és que pot afirmar-se que l'Educació social està present a les xarxes i ofereix possibilitats d'emponderament, participació i activisme. Una vegada determinat aquest aspecte, procedirem a establir el significat de participació des de la vessant de l'educació social.

2.2.- Perspectiva social de l'Educació Social. Desenvolupament comunitari. Participació.

La participació com acció social ha estat abordada per diferents autors, entre els quals destaquen, Ander-Egg, E.; De Medina, C.; i Marchioni, M., que emfatitzen el paper de la participació social dins dels processos de transformació i desenvolupament comunitari (Rubio i Vera, 2012).

La participació social constitueix un fet sociocultural estructurat des de normes culturals estandarditzades, que defineix les condicions d'integració social en la que es troben individus, grups i comunitats (Ander-Egg, 1982). La cultura és un macro fenomen que influeix sobre els actors, per tant la participació social està condicionada culturalment per les estructures, no per l'acció. En definitiva, la participació social es defineix com un procés d'interacció social, on els individus s'involucren arran el reconeixement de les necessitats de canvi, prevalent l'exercici de llibertat individual, grupal i comunitària, sobre les normes socioculturals (Ander-Egg, 1982).

La participació social és coextensiva al fet social: tota persona, tant si ho vol com no, interactua amb altres i concorre, encara que siga amb la seva passivitat i la seva submissió, a una certa manera de ser social. No obstant açò, amb el concepte "participació", en quant a fenomen analitzat per la Sociologia i per altres Ciències Socials, s'intenta evidenciar la implicació de la persona o del grup en la vida social en formes i modalitats diverses. Es considera a la persona en la seva condició de subjecte de la vida social, de la seva organització i del seu projecte (Rubio i Vera, 2012).

La participació és un acte de la voluntat i, en conseqüència, el millor mètode per aprendre-la és poder experimentar-la (Rubio i Vera, 2012). Com afirmen aquests autors, les funcions educatives solen ser molt més efectives en aquelles institucions on la pròpia participació és un estil conductual sistemàtic. És per això que podem entendre la participació social en contraposició al fenomen de la marginació social, que no és més que la negació de tota forma de participació (Ander-Egg, 1982).

Per tot el que acabem d'esmentar, podem entendre que la cultura participativa indica una conducta socialment activa front al conflicte, demanda o problema que afecte a les persones en la seva quotidianitat, convertint-la en la capacitat o potencialitat dels grups per exercir el control, prendre decisions i emprendre accions de canvi, favorables al desenvolupament social i cultural de la comunitat (De Medina, 1985). Amb aquest concepte, per tant, es comprèn que la participació social, més que un mitjà, és un fi, una meta del

desenvolupament, i que els estils de vida participatius constitueixen ingredients essencials per l'assoliment d'una major qualitat de vida (Dilla, 1986).

L'anterior reflexió ens porta a plantejar-nos per a què volem educar: Per a la intel·ligència o per a l'obediència? La primera treballa sobre la base que tot el que sabem com a societat, ho sabem entre totes les persones que la conformem i cada persona té només una part, tan valuosa com la que tenen les altres. Valuosa per diferent. Aquesta educació ensenya a valorar la diversitat i considera que una manera d'ajuntar les diferents peces d'aquest puzle és a través de la conversa (Pantallas Amigas, 2013).

La segona, la que es dirigeix a enfortir l'obediència, treballa sobre la base que només algunes persones saben i les altres han de seguir-les, sense importar si es compren el que es fa o no. L'únic factor important és l'obediència. Aquest és el model lineal i clàssic de l'educació, que té molt poc a veure amb el model de la comunicació social que impera en la societat actual. Com afirma PantallasAmigas (2013), nenes, nens i joves escriuen i llegeixen ara el món de múltiples maneres, totes elles molt dinàmiques, amb baixes resistències a l'avorriment i amb altes dosis d'emoció, en una comunicació multisensorial i espectacular.

Des del nostre punt de vista, l'educació ha de buscar l'enfortiment de l'autonomia i el domini personal, motiu pel qual optem per un model de comunicació educativa que no busca convèncer, sinó conversar sobre aquelles coses que ens poden ajudar a viure millor, a adquirir més coneixements. Entenem la participació com un acte de "prendre part", és a dir, prendre part en la gestió de la convivència, no només des de la qüestió de la voluntat i des de les dinàmiques socials, sinó participació entesa com a dret, fent clara referència a declaracions tan importants com la dels Drets Humans (1948) o la Convenció dels Drets de l'Infant (1989) o fins i tot la pròpia Constitució Espanyola que indica que *la participació és un dret ciutadà i obliga als poders públics a facilitar-la*.

Entenent la participació com un dret, cal remarcar que tot procediment participatiu està subjecte a determinats valors i regles, dins d'un plantejament flexible i inclusiu, basat en la igualtat i la pluralitat, atorgant un compromís lliure i responsable recíproc (Elosegui, 2006).

Ara be, tot dret personal comporta també un deure i, en aquest cas, per tal de poder participar, caldrà també saber fer-ho, caldrà que cada persona siga conscient de la seva responsabilitat en l'exercici democràtic del dret. La pràctica de la participació com a procés d'aprenentatge capacita i aporta eixe "saber fer", desenvolupant un sentit crític i de la responsabilitat que predisposa a l'acció. Des d'aquest punt, podem entendre la participació com a procés educatiu i transformador (Elosegui, 2006)

En definitiva, el desenvolupament comunitari suposa la participació personal dels individus que conformen la societat. La xarxa permet la participació, que és un dret, d'una forma que mai s'havia vist, però també exigeix uns deures i unes responsabilitats. L'educació ha d'ensenyar a actuar amb responsabilitat i açò ho pot fer desenvolupant la intel·ligència o la obediència. L'educació social s'ha de decantar necessàriament per la primera, facilitant l'intercanvi dinàmic de coneixements i diàlegs. Les tecnologies de la informació i comunicació poden esdevindre una eina afavoridora d'aquest intercanvi.

Finalitzarem el present apartat recordant que, com totes les activitats humanes, la utilització de la xarxa suposa beneficis i perjudicis, però això no pot frenar el desenvolupament d'aquesta potent eina. La xarxa permet la participació, és a dir, la conducta socialment activa, que suposa un enfortiment de l'autonomia i domini personal, per tant, considerem que la tasca dinamitzadora i transformadora de l'educador necessita l'espai de col·laboració que podem trobar en Internet. Dedicarem els propers apartats a descriure la situació actual de l'educació social a la xarxa i les propostes de millora que plantegem en aquest treball.

3.- Objectius.

Fins ara hem parlat de l'educació social com una professió en construcció i continu desenvolupament, com el món en el que està inserida, que es fonamenta en la interacció entre persones. Aquesta interacció es pot entendre des de dues vessants: entre els professionals de l'educació social i els educands i entre els propis educadors.

En aquest treball ens anem a centrar en la interacció entre parts, és a dir, entre professionals, que requereixen estar formats i informats contínuament per poder fer front als reptes que genera la societat actual. Quina és la millor forma d'informar-se? Òbviament, sembla que són les publicacions especialitzades les que posen a l'abast dels professionals aquest saber i saber fer.

És per això que realitzarem una tasca de recerca al voltant de les publicacions especialitzades en educació social, que ens permetrà analitzar-les i fer visibles les seves característiques i objectius que cobreixen. Aquest anàlisi ens permetrà establir si queden aspectes sense tractar i si es podria fer alguna cosa per cobrir aquest buit.

El següent pas seria oferir una proposta d'actuació al respecte, que consistiria en la creació d'una revista digital d'Educació Social, oberta, dinàmica, facilitadora d'intercanvi de coneixements i de diàlegs.

En definitiva, la nostra hipòtesi de treball és que, en l'actualitat, les publicacions digitals destinades als professionals de l'Educació Social no ofereixen totes les eines que existeixen i haurien d'estar al seu abast. Els contextos de recerca i de reflexió són tan diversos que es fa necessària una interacció entre ells per poder fer front als problemes que el dia a dia planteja. Igualment evolucionen els problemes socials i les formes d'interacció.

Per aquest motiu, considerem que és necessari, a la par que possible, generar una publicació que permeti la cooperació entre entitats, el contacte i diàleg entre professionals, la interacció amb els usuaris i interessats per l'educació social i la visibilització d'iniciatives tant personals com grupals.

L'anterior objectiu general suposa una activitat complexa, motiu pel qual el subdividirem en un seguit d'aspectes simples i concrets, que s'organitzaran en base a les diferents finalitats perseguides:

1. Analitzar i valorar la presència de l'Educació Social la xarxa.
2. Valorar si les publicacions especialitzades dins de l'àmbit de l'educació social a l'Estat espanyol, existents a l'actualitat, ofereixen la informació, interacció i ajuda, necessàries per afrontar els reptes que la societat actual demanda.
  - Determinar les característiques de les revistes científiques d'educació social compartides a la xarxa, en relació a autors, camp d'estudi al que es dediquen i quantitat d'articles presentats.
  - Determinar les ferramentes, pàgines i altres xarxes socials en què estan presents a la xarxa.
  - Determinar la forma en que permeten interactuar al seus usuaris, tant escriptors com lectors.
3. Realitzar una proposta d'elaboració d'una publicació digital oberta a oferir articles i comentaris de diversos autors així com una veritable interacció entre els autors i els lectors. Per aconseguir-ho tenim la intenció de:
  - Publicar de forma efectiva, eficaç i sustentable l'alta producció intel·lectual en matèria d'Educació Social a nivell estatal.
  - Oferir un espai acadèmic que permeti difondre de manera veraç, oportuna i científica tota informació i coneixement generat per part de qualsevol investigador nacional o estranger en els diferents àmbits temàtics afins, de manera que la societat internalitzi la importància de l'estudi de l'Educació Social.
  - Ser un òrgan permanent de divulgació i promoció de l'educació social.

- Tots els aspectes anteriors, a més, s'han de veure complementats per la creació d'una xarxa social destinada a posar en contacte a totes aquelles persones interessades en l'educació social.

Per aconseguir la consecució dels objectius que pretenem assolir, portarem endavant tot un seguit d'actuacions que es concretaran en el següent apartat relatiu a les orientacions metodològiques.

4.- Orientacions metodològiques.

En el present capítol atendrem als aspectes metodològics de la investigació – acció i exposarem el camí que hem escollit per abordar l'estudi, aportant una justificació del perquè hem decidit desenvolupar-lo d'aquesta forma.

En primer lloc, volem remarcar que la primera proposta que vàrem realitzar d'aquest treball final de grau, consistia en fer patent i visible la presència de l'educació social a la xarxa. La idea era destacar el paper actiu dels educadors i educadores socials que comparteixen els seus coneixements sobre l'educació social a la xarxa a través dels seus blogs. És a dir, el TFG anava a tractar la importància de la escriptura en l'Educació Social portada a terme pels seus protagonistes, des d'una visió pràctica dels professionals de la pràctica i no dels teòrics de la disciplina, centrant-se en la tasca que diàriament o esporàdicament realitzen aquests a la xarxa. A més a més, la idea inicial contemplava l'estudi dels contextos d'actuació sobre els que versava aquests escrits, amb la finalitat de realitzar un mapa conceptual global, per deixar entreveure la importància de la web semàntica.

Al temps d'iniciar aquest estudi, ens trobarem amb serioses dificultats per realitzar-ho, ja que, com hem comentat a la introducció del treball, una de les limitacions de la xarxa, és que les diferents persones que hi escriuen no ho fan amb continuïtat, trobant-nos amb molts blogs pendents d'actualitzar, i també, amb blogs de temàtica molt difícil de classificar i encasellar dins l'Educació Social, ja que, pel fet de ser blogs personals, tracten temàtiques molt diverses. Per donar solució a aquests problemes, replantejarem la proposta inicial i procedirem a iniciar un projecte d'investigació-acció basat en un paradigma hermenèutic i crític.

Si recordem la teoria, dos arguments que defensa la pedagogia hermenèutica són *l'altre o els altres tenen coses a dir*, i *l'altre mereix ser escoltat* (Prats, 2010). Aquests arguments ens mostren que la pedagogia hermenèutica posa l'èmfasi per igual en l'educador i l'educand, considerant als dos igualment

importants i decisoris, i existint entre ells un reconeixement mutu que es sosté sobretot en el diàleg. Això queda clarament expressat en “la idea de l’altre” des del punt de vista de les dues perspectives, la de l’educador i la de l’educand. És centra també en l’individu front a la societat, interessant-se per les competències de la persona, motiu pel qual és imprescindible la utilització de l’empatia en compte de la tradició o la força. Així doncs, també posa èmfasi en l’autonomia de la persona a la que no se li imposa res i, ans el contrari, es tenen sempre en consideració les aportacions de cada educand, amb les que es va construint el coneixement. Per últim, assenyalar que es decanta per la llibertat. Si de cas, la única autoritat que es donen en les accions educatives empreses des d’aquestes pedagogies són, com ja s’ha esmentat, el diàleg i el reconeixement de l’altre. És també característica d’aquestes pedagogies un considerable grau d’incertesa respecte als resultats que s’obtenen.

Tanmateix, cal observar que entenem per investigació-acció un conjunt de corrents la diversitat dels quals dificulta concebre una definició única. En aquest sentit, en l’actualitat es considera més com un metaconcepte i per tant, es considerat més un objectiu que un procediment concret. (Blández, 1996). L’objectiu de la investigació-acció serà doncs, la transformació i el canvi social i educatiu, entenent que la investigació sobre la pràctica educativa haurà d’incidir en el canvi actitudinal.

Basant-nos en aquest paradigma, hem començat el treball identificant un problema, en el nostre cas, la manca d’interacció entre lectors i autors en les revistes d’Educació Social, entenent com interacció la possibilitat de generar diàleg entre els agents socials que hi intervenen, és a dir, entre els agents experts i els novells.

El següent pas consisteix en la realització d’una base de dades de totes les publicacions amb presència a la xarxa, de qualsevol procedència i nivell, per poder passar després a seleccionar-les o descartar-les en base als criteris exposats a l’apartat corresponent. Finalment, el grau d’interacció entre els agents participants en les publicacions, lectors i autors, s’ha rastrejat en funció de l’existència i utilització dels diversos canals de comunicació existents actualment a la xarxa, com es descriurà en apartats posteriors.

La tècnica de recollida d'informació que anem a utilitzar per elaborar l'estudi de la situació actual de les publicacions d'Educació Social a la xarxa és la d'observació directa. Com indiquen Taylor i Bogdan (1992), *cap altre mètode pot proporcionar la comprensió detallada que s'obté en l'observació directa de les situacions*, pel que pensem que és el mètode més adient per detectar les carències de comunicació entre usuaris de l'educació social i proporcionar-nos la informació que necessitem per aconseguir els resultats necessaris per aquest treball.

Tècnica d'observació directa

Els investigadors científics empren l'observació directa per conèixer el comportament habitual d'un determinat col·lectiu en el seu respectiu ambient natural. En l'observació directa, l'investigador observa i registra l'acció mentre es va produint. Per a que aquesta observació siga exitosa, caldrà que l'observador actue amb discreció i no deixi que la seva presència afecte al comportament dels subjectes del seu estudi.

Aquesta recollida de dades implicarà portar a terme les següents actuacions:

- Analitzar el relleu de les actuals revistes digitals d'educació social i la forma en què estan compartides.

Per determinar aquesta premissa, treballarem més concretament els següents aspectes:

- Analitzar i classificar els autors que hi escriuen. en funció del camp de treball que desenvolupen.
- Analitzar la periodicitat de cada publicació.
- Analitzar la quantitat d'articles publicats.
- Analitzar i classificar les categories dels articles en base a la temàtica i àmbits d'actuació que tracten
- Determinar el grau i la possibilitat d'interacció que ofereix amb els lectors o entre lectors.

Aquesta primera part de la investigació pot considerar-se un treball de recerca qualitativa de l'educació social a la xarxa, ja que, tot i que es tracta d'una anàlisi de les úniques revistes científiques existents a la xarxa, la quantitat de les mateixes no permet parlar d'una recerca quantitativa.

El projecte d'investigació-acció que pretenem portar endavant necessita fer ús d'un mètode de recollida de dades d'on puguem extreure posteriorment la informació necessària per al nostre estudi, que es materialitzarà en la graella comparativa de les diverses revistes científiques d'educació social.

Una vegada establerta la situació actual de les publicacions en Educació Social i analitzades les carències que mostren, passarem a desenvolupar la segona línia del treball que ens ocupa, la nostra proposta d'acció, consistent en la creació d'una nova publicació digital que done resposta a les carències esmentades i facilite la interacció i comunicació entre els agents implicats, que ofereixi articles i comentaris de diversos autors així com una veritable interacció entre els autors i els lectors, contribuint així a la millora de les relacions entre els professionals de l'educació social. A més, seguint a Bell i Filella (2002), pretenem que siga un projecte sense fi, un cicle que no concluga i que permeta la seva millora a partir d'una retroalimentació, revisió i avaluació constant entre tots els participants.

Aquest espai web contemplarà espais per a:

- Promoure la cooperació acadèmica entre Institucions Universitàries, Col·legis Professionals d'Educadores i Educadors Socials i societat civil en general que coincideix en l'estudi i aplicació de l'Educació Social.
- Estimular la difusió, coneixement i debat sobre les metodologies i instruments d'anàlisi pertanyents a l'Educació Social.
- Motivar a tots els estudiants i acadèmics en general, nacionals i internacionals, per la publicació del resultat intel·lectual i científic de les seves recerques que puguin representar un valor agregat al coneixement de l'Educació Social.

- Construir una xarxa permanent de comunicació entre diferents ens institucionals sobre la temàtica d'estudi, amb la finalitat d'intercanviar experiències i incorporar-les a la revista.
- Enfortir totes les iniciatives docents que inculquen la producció de treballs documentals vinculats a l'Educació Social.
- Institucionalitzar criteris de qualitat explícits per l'avaluació de les diferents modalitats i nivells dels treballs de recerca.

Abans de realitzar i implementar aquesta nova publicació d'educació social únicament a la xarxa, ha calgut realitzar un estudi per verificar la seva viabilitat. Aquest estudi, ha constatat de set etapes que desenvoluparem a l'apartat corresponent d'aquest treball.

- Etapa 1. Línia de negoci.
- Etapa 2. Marca.
- Etapa 3. Adquisició del domini i hosting.
- Etapa 4: Implantació d' EducacioSocial.net.
- Etapa 5: Creació xarxa social.
- Etapa 6: Participants de la publicació digital.
- Etapa 7: Com col·laborar.

Per últim, cal afegir que aquesta proposta, malgrat trobar-se en plena fase de construcció, ja compta amb les aportacions de diverses persones, professionals i companys estudiants del grau d'Educació Social a la UOC, així com d'altres professionals, que han donat resposta afirmativa a la petició d'escriure i compartir algun article per la nova publicació.

D'altra banda, és la nostra intenció presentar la publicació en l'acte de defensa d'aquest treball, a finals de juny en Barcelona.

5.- Anàlisi de les revistes digitals existents d'Educació Social.

En aquest apartat ens centrarem en analitzar, en base als aspectes esmentats mencionats a l'apartat anterior, les revistes digitals d'educació social existents a l'estat espanyol, publicades en català o castellà.

Les dues darreres dècades, amb l'auge formidable que ha assolit Internet a nivell mundial, han vist produir-se una veritable revolució en els mitjans de comunicació impresos, tant pel que fa a llibres i diaris, com en el cas de les revistes i publicacions. Ara bé, a causa de la crisi econòmica dels darrers anys, moltes empreses editorials han hagut de reduir els elevats costos de producció i impressió, factor que ha suposat l'auge dels llibres electrònics. Tanmateix, publicacions periòdiques tradicionals han vist enormement minvats els ingressos en concepte d'anuncis publicitaris, el que els ha portat a reduir el número de pàgines i, fins i tot, algunes no han tingut més alternativa que tancar o incorporar-se al món digital. Han sorgit així els e-books i les revistes digitals, creades especialment per al mitjà electrònic i a l'abast de milions de lectors en tot el món que pot tindre accés de forma gratuïta.

Per tant, la revista digital o electrònica és una publicació que té les mateixes característiques que una revista en format paper, però que en lloc de fer servir el format tradicional de paper empra com a mitjà de difusió un format electrònic, ja siga mitjançant un document que puga obrir-se amb un programa determinat (com és el cas dels pdf), o be en una plataforma destinada a tal efecte.

Com ja hem avançat en la introducció d'aquest treball, no analitzarem totes les revistes d'educació social que han existit al llarg de la història i eliminarem aquelles que han tingut una trajectòria escassa i, per tant, poc rellevant. També descartarem aquelles publicacions que han mantingut únicament la publicació impresa, sense accedir a la xarxa, ja que considerem que aquestes estan fora de l'àmbit d'aquest estudi. Finalment, tampoc tindrem en compte totes aquelles

publicacions d'educació social que es limiten a un full informatiu o pamflets, que no inclouen articles científics

5.1.- Revistes i butlletins descartats de l'anàlisi.

5.1.1. Revistes

Trobades del CEESIB.

Publicació que neix al juliol de 2004, editada pel Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de les Illes Balears. Tan sols publicà quatre números al llarg de quatre anys. Els seus articles encara es poden trobar a la xarxa en format pdf.

Quaderns d'Educació Social del CEESC.

Revista que neix a l'abril de 2002, editada pel Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya.

Es tracta d'una revista que ha ofert 14 exemplars en 10 anys plens de continguts molt interessants per a la nostra professió, però no anem a tindre-la en compte perquè sols publica en edició paper, sense oferir cap contingut en format digital, de forma que queda fora dels propòsits d'aquest treball.

Revista de Educación. Ministerio de Educación y Ciencia.

Malgrat que aquesta revista dedica un monogràfic a l'educació social en el seu número 336 (gener – abril 2005) no és una revista específica dirigida a la nostra professió.

Revista Gizaberrri Aldizkaria.

Revista nascuda al 2008, editada pel Col·legi d'Educadores i Educadors Socials del País Vasc. Tan sols publicà dos números al llarg de dos anys. Va ser distribuïda en format paper però els seus articles encara es poden trobar a la xarxa en format pdf.

Revista Claves de Educación Social.

Revista que neix al 1995 coeditada per l'anterior Federació Estatal d'Associacions Professionals d'Educadores i Educadors Socials (FEAPES). Publicà només 4 exemplars, fins el 1998. Com les anteriors, es tracta d'una revista distribuïda en paper, que actualment es pot trobar en format pdf a la xarxa.

Revista El Perezoso de Educación Social.

Revista que neix al 2001 editada per l'àrea de formació i publicacions de CODEX. Es va publicar en paper i aparegueren sols 3 exemplars de a mateixa, fins al 2004. També es pot trobar a la web els resums dels articles publicats.

Galeduso.

Revista que neix al 2003 editada pel Col·legi Oficial d'Educadores i Educadors Socials de Galícia. Al llarg dels seus 10 anys d'existència ha arribat a publicar nou exemplars, íntegrament en gallec. Des de l'any 2010 té un caràcter monogràfic publicant-se de forma anual.

Com les anteriors comentades, es tracta d'una revista distribuïda en paper, però que comparteix els seus exemplars en format pdf a la xarxa.

5.1.2. Butlletins.

Entre les publicacions que no van a ser objecte d'estudi en aquest treball hi ha algunes que, malgrat tractar el tema de l'educació social en modalitat digital, no poden ser considerades com revistes científiques. Entre les mateixes estarien els butlletins informatius dels diversos Col·legis d'Educatores i Educadors Socials a nivell estatal.

Aquests butlletins compleixen perfectament la seva funció de difusió de la professió de l'educació social. Es tracta de publicacions que es distribueixen de forma regular, generalment centrades en una temàtica d'interès per als seus subscriptors. Entre els seus articles i notícies, trobem agendes d'actes, congressos, formacions, publicacions,... dedicades a l'educació social.

Potser, dos dels de major difusió en són el butlletí informatiu del CEESC, que ha publicat 42 volums des de 2004 i el butlletí del CEESG, amb 70 volums publicats des de la seva aparició al 2007.

5.2.- Publicacions analitzades.

Abans d'iniciar l'estudi de les publicacions, començarem, primer establint els criteris per determinar (Carreras et al., 1994) què és una publicació científica, criteris que hauran de compartir les publicacions analitzades:

- una publicació científica ha de tindre una temàtica científica, siga com a plataforma per publicar articles dels investigadors o com a divulgació per al gran públic (sovint combinen les dues funcions en una única revista).
- Ha de comptar amb un comitè d'experts que assessora a l'editor sobre la qualitat i el rigor científic dels articles presentats.
- La majoria d'articles científics, com a mínim aquells que presenten resultats inèdits, han de començar amb una introducció sobre el

context per situar la rellevància de l'estudi, incloure després la metodologia de recerca (materials i mètodes) o els termes bàsics que es volen explicar, els resultats obtinguts i les conclusions o discussió, entre les quals s'inclouen les preguntes no resoltes o direccions de possibles investigacions futures.

- Els articles han de contenir un breu resum inicial o abstract, sovint multilingüe, que ajuda al lector a triar els temes del seu interès.

L'estudi de recerca fet respecte de les revistes digitals d'educació social existents actualment, ha portat a considerar com publicacions científiques únicament a tres d'elles en base als anteriors criteris. Arribats a aquest punt, volem remarcar que en l'anàlisi que anem a fer de les mateixes no abordem, critiquem ni tractem de menysprear en cap moment la qualitat de les publicacions o la seva idoneïtat, sinó únicament les analitzem en base als paràmetres que enumerem a continuació:

- Any de creació
- Entitat encarregada de la seva publicació
- Quantitat de volums publicats
- Quantitat d'articles publicats
- Camp de procedència dels autors i autores que hi escriuen
- Temàtiques que hi tracten
- Modalitat com estan compartides a la xarxa.

Revista RES.

Revista que neix a l'octubre de 2002. Segons la seva pròpia definició es considerada com una publicació digital editada pel Consell General de Col·legis d'Educaadores i Educadors Socials (CGCEES).

Aquesta revista ha publicat 16 volums fins desembre de 2012, i actualment està treballant en el seu volum número 17. L'idioma vehicular d'aquesta publicació és íntegrament el castellà.

Aquesta revista realitza publicacions monogràfiques, destinant cada número de la seva publicació a una temàtica en concret, que és determinada pel consell de redacció. Tanmateix, com en totes les revistes científiques, cada volum presenta en primer lloc un article editorial de presentació del monogràfic, seguit per diversos articles d'estudi i/o divulgatius, per concloure amb articles d'opinió i/o experiències així com, en els darrers dos números de miscel·lània i actualitat de notícies.

La temàtica dels 16 monogràfics realitzats fins el moment ha estat: Col·legis professionals, Mediació, Salut mental, Infància, Discapacitat, Polítiques socials, Treball comunitari, Gent gran, Animació sociocultural, Ètica, TIC, In memoriam Toni Julià, Formació, Exclusió social, Justícia juvenil, i per últim Inclusió en l'escola.

Fins l'actualitat la revista RES ha generat, sense comptar els articles de presentació de la temàtica, editorials i miscel·lània, 282 entrades, que es poden dividir en 157 articles d'investigació i/o divulgació, 100 experiències i 25 articles in memoriam a Toni Julià, educador i mestre d'educadors socials al nostre país, mort en 2009 (volum número 12).

Aquestes 282 entrades han estat publicades per diversos autors i autores, els quals els podem classificar en quatre grans blocs: vora un 35% dels autors i autores són educadors i educadores socials, un altre 30% es dedica a la docència, un 17% te vinculació directa amb les diverses juntes de govern o comissions dels Col·legis Oficials d'Educaadores i Educadors Socials nacionals i internacionals, i finalment, el 18% restant es dedica a altres professions, des

d'animadors socioculturals, mediadors, regidors, psicòlegs, treballadors socials,...

Altra data a analitzar, és que del total dels articles, un 80'5% són publicats per un únic autor o autora, i el 19'5% correspon a aquells articles realitzats per diversos autors i autores.

Finalment, aquesta revista es pot definir com revista digital. Açò significa que es pot entrar a la pàgina <http://www.eduso.net/res/> i en ella es troben tots els exemplars de la revista, classificats per volums i per autors, segons s'ha esmentat anteriorment. Tots els articles es poden llegir en la mateixa web o descarregar en format pdf, però no hi ha cap possibilitat de contactar, dialogar o discutir amb els autors respecte als mateixos, ni tampoc respecte d'altres temes (veure annex I).

D'altra banda, aquesta publicació també té presència en facebook des d'octubre de 2011. Es tracta d'una pàgina en la que la pròpia editorial fa públics els enllaços per accedir als diferents números de la revista i convida als seus seguidors a que envien articles per a publicacions posteriors.

Educació Social – Revista d'Intervenció Socioeducativa.

Publicació que neix al setembre de 1995, editada per la Fundació Pere Tarrés. Es tracta d'una publicació quadrimestral de la que, fins abril de 2013 s'han publicat 53 volums. La revista es pot aconseguir tant en català com en castellà.

Segons la pròpia definició que es desprèn de la seva pàgina web, en ella es pretén oferir un espai obert, dirigit a les aportacions dels estudiants i dels professionals de l'Educació Social.

La revista està estructurada segons les següents seccions: Editorial, Opinió, Monogràfic, Experiències/Intercanvi, Suggestiments, Documentació i Crònica (informació diversa). El monogràfic, que constitueix la part central i més extensa, és la unió de diversos articles i materials sobre un tema en concret.

La temàtica dels 53 volums ha estat: Àmbits professionals, 14-16 anys: problemàtica escolar, Família i entorn social, Avaluar la intervenció, El territori: necessitats i recursos, Mediació, Gestió d'organitzacions, Relació d'ajuda, Funció socioeducativa, Alternatives a la institucionalització, Teatre social, Drogoaddiccions, Exercici professional, Persones amb disminució, Deontologia, Llei penal del menor, TIC, Migració, Qualitat, Gent gran, Violència, Poble gitano, Acció pedagògica, Salut mental, Persones sense llar, Llenguatges artístics, Adolescències, Participació social, Perspectiva de gènere, ESO, Jocs, Escenaris, Educació Ambiental, Treball en xarxa, Gestió eficaç, Infància, Cinema, Nous horitzons, Inserció laboral, Transicions vitals, Globalització, Societat de la informació, Migració dels menors no acompanyats en Espanya, Infàncies pobres, Temps educatius i socials, Acció social en Europa, Famílies, Educació en temps lleure, Envel·liment actiu, Pedagogia social, Formació de competències.

Per tal de fer un anàlisi dels autors i autores que han publicat en aquesta revista, només hem agafat la mostra dels darrers cinc anys, per tant, només seran objecte d'estudi els articles publicats entre els volums 38 i el 53.

En els 16 exemplars analitzats, s'han publicat 136 articles, els quals es poden dividir en 17 articles d'opinió i 119 articles d'investigació i/o difusió.

Pel que fa al perfil dels autors i autores que han escrit aquesta quantitat d'articles, els podem classificar en cinc grans grups: sols un 3'3% dels autors i autores manté una vinculació única amb un Col·legi Oficial d'Educaadores i Educadors Socials, un 10% només es presenten com educaadores i educadors socials, un 12'5% treballa o participa com a professional d'alguna ONG, associació o fundació privada. El grup més nombrós serà el 62'1% el qual es dedica a la docència i la investigació. Finalment, un 11'7% es dedica a altres professions, com antropòlegs, advocats, filòsofs, psicòlegs,...

Altra data curiosa és que un 58% del total dels articles estan signats per un únic autor o autora, i el 42% restant correspon a articles realitzats per diversos autors i autores.

Pel que fa a la relació de la publicació amb Internet hem de dir que tots els exemplars estan a la xarxa en format pdf, sent possible descarregar-los gratuïtament en la pàgina web raco.cat. D'altra banda, no ofereix cap forma de relació entre autors i lectors més enllà de la pròpia lectura dels articles (veure annex II).

Pedagogia Social, Revista Interuniversitaria.

Revista de publicació semestral que neix al 1986 editada per la *Sociedad Iberoamericana de Pedagogia Social (SIPS)*. Fins al mes de juny de 2013 ha publicat 36 volums, perquè alguns anys ha publicat un únic volum. La llengua de publicació és el castellà.

En un primer moment, la revista s'estructurà en tres parts: una primera part dedicada a un tema monogràfic, la segona, dedicada a articles d'investigació i, finalment, una tercera part o miscel·lània, en la que es recollia informació molt diversa, com agenda d'actes i altres dades de menor rellevància. En el número 20, de l'any 2012, es va suprimir la miscel·lània, per centrar-se únicament en els articles d'investigació.

La temàtica dels 36 volums ha estat: Pedagogia Social, Menors, Educació amb adults, Educació Cívica, Administracions Públiques, Tercera edat, Drets dels infants, Gènere, Drogodependències, Educació intercultural, Mitjans de comunicació, Exclusió social, Polítiques culturals, Voluntariat versus professionalitat, Salut, Europa, Escola, Competències professionals, Infància i adolescència, Infocomunicació, Ètica professional i Temps Educatius, Temps d'oci.

Per a l'anàlisi detallat dels autors i autores que han publicat en aquesta revista, ens hem centrat en una mostra limitada als darrers cinc anys, és a dir, els articles publicats entre els volums 14 i el 21, corresponents als anys 2007 al 2013. Aquest anàlisi ens permet donar una idea dels interessos de la publicació, però no els estudiem tots des dels inicis de la publicació perquè no és aquest l'objectiu del nostre treball.

En els 8 exemplars analitzats, s'han publicat 80 articles, els quals es poden dividir en 8 articles d'editorial, 32 monogràfics, 27 d'investigació i 21 de miscel·lània. La totalitat dels i les autores dels mateixos provenen del món de la docència.

La revista s'ha publicat en paper des de la seva creació fins ara, tot i que, a partir del segon semestre de 2012 també s'ofereix en Internet, podent trobar els

seus articles en format pdf en <http://www.uned.es/pedagogiasocial.revistainteruniversitaria/>. (veure annex III)

A instàncies de l'autor d'aquesta investigació, la Secretaria de la revista ha informat (veure annex IV) que, a més de la base de dades Dialnet, els articles estan penjats en dos pàgines web, UNED i UPO. En la primera es poden descarregar els articles en format pdf, mentre en la segona, que és de pagament, els lectors tenen la possibilitat de realitzar comentaris dels articles. La mateixa font ens ha indicat també que han començat a dinamitzar un blog i un facebook de la revista. Els dos tenen un caràcter merament divulgatiu i tracten de dinamitzar la revista, publicant de forma esporàdica anuncis en els que proposen als internautes determinats articles antics per a la seva lectura en format pdf. Tanmateix, l'editorial manté relació amb Google Analytics per tal de conèixer les estadístiques d'accés a la web, motors de recerca, procedència dels lectors, etc.

Per tal de facilitar l'anàlisi comparatiu, a continuació s'afegeix una taula comparativa dels trets característics de les tres revistes analitzades.

	Pedagogia Social. Revista Interuniversitària	Educació Social – Revista d'Intervenció Socioeducativa.	Revista Educación Social - RESS
ANY DE CREACIÓ	1986	1995	2002
ENTITAT EDITORA	SIPS	Fundació Pere Tarrés	CGCEES
VOLUMS PUBLICATS	36	53	16
LLENGUA PUBLICACIÓ	Castellà	Català-Castellà	Castellà
MODALITAT	Monogràfica	Monogràfica	Monogràfica
CAMP PROCEDÈNCIA AUTORS	Docència 100%	Educadors socials 10% Docència 62,1% COEES 3,3% Associacionisme 12,5% Altres 11,7%	Educadors socials 35% Docència 17% COEES 17% Altres 18%
TEMÀTIQUES	Variades	Variades	Variades
Nº ARTICLES analitzats	80 (dels darrers 8 volums)	136 (dels darrers 16 volums)	282
COMPARTIT XARXA	Format pdf (lliure) Plataforma web (no lliure)	Format pdf	Plataforma Web
INTERACCIO	No opcional en format pdf Es possible en la versió de pagament	No opcional	No opcional

6.- Conclusió de l'anàlisi de les revistes.

A l'apartat anterior hem fet una anàlisi de les revistes digitals de caràcter científic d'educació social, existents actualment a l'àmbit estatal. Hem de remarcar que per aquest treball no ens interessen les publicacions en paper, sinó que únicament ens hem centrat en les que tenen presència a la xarxa.

La primera conclusió que podem extreure és que la quantitat de publicacions que responen als criteris que demanem de presència en la xarxa són mínimes, quedant reduïdes als tres casos que hem analitzat: la Revista d'Intervenció Socioeducativa (Fundació Pere Tarrés), la Revista d'Educació Social (RES, CGCEES) i la revista Pedagogia Social, Revista Interuniversitària (SIPS).

A continuació, podem afirmar que, malgrat tractar-se de publicacions que es poden trobar en Internet, no es pot parlar d'elles com interactives, ja que sols permeten la seva lectura, igual que ho faria un text en paper. La diferència que presenten entre elles és que:

- la revista RES del CGCEES presenta els seus articles directament en la pàgina web creada per a tal efecte. L'única acció que es pot realitzar amb la pàgina és llegir i navegar pels seus articles.
- la revista d'Intervenció socioeducativa de la Fundació Pere Tarrés permet descarregar els articles com fitxers en format pdf. Novament ens trobem amb una situació que permet únicament la lectura.
- Finalment, la revista de Pedagogia Social ofereix dues modalitats: descarregar els arxius en format pdf, igual que l'anterior o, des de l'any 2012, ofereix també la possibilitat de navegar pels seus articles i enviar comentaris als autors i editors. Per poder efectuar aquests comentaris cal pagar prèviament una quota anual, motiu pel qual l'autor del treball no ha comprovat aquesta possibilitat.

En un següent pas, es pot parlar de la presència d'aquestes publicacions en les xarxes socials. Novament ens trobem en situacions merament anecdòtiques ja que, segons hem vist:

- La revista d'Intervenció socioeducativa de la Fundació Pere Tarrés no té cap perfil en la xarxa social facebook
- Sí que estan presents en facebook les altres dues revistes, és a dir, la Revista d'Educació Social (RES, CGCEES) i la revista Pedagogia Social, Revista Interuniversitària (SIPS). Ara bé, aquesta presència no suposa en cap moment interactivitat, ja que en els dos casos, els editors es limiten a anunciar futurs esdeveniments i a encoratjar als lectors a llegir determinats articles o enviar-ne per a la seva posterior publicació.
- Cap de les revistes analitzades està present a la xarxa social twitter.
- La revista Pedagogia Social, Revista Interuniversitària, manté relació amb Google Analytics, el que posa de manifest que els editors de la revista estan interessats en conèixer el perfil de les persones interessades per la seva publicació. Ara bé, açò no suposa una interacció amb els lectors i usuaris sinó, en la nostra opinió, un interès comercial de l'editorial.

Pel que fa a la relació entre els participants en cadascuna de les publicacions, siguen lectors, autors d'articles o editors, podem afirmar el següent:

- Hi ha una relació horitzontal entre pars, que avaluen els articles per a la possible publicació dels mateixos. En aquestes avaluacions, un referee expressa unes opinions i dona uns consells (sempre des de l'anonimat), si és el cas, a l'autor o autors de l'article per a que el millore.
- Aquestes avaluacions, si bé són positives per als autors, no permeten el diàleg entre ells perquè són cegues, ni tampoc amb els lectors, que no poden interactuar ni expressar les seves opinions al respecte.

- La relació entre la publicació i els lectors és absolutament unidireccional, ja que és l'editorial la que determina quins temes va a tractar i com va a fer-ho, sense que els lectors tinguin cap possibilitat d'interferir. A més, tampoc es genera cap diàleg posterior respecte dels temes tractats, ja que no hi ha cap via ni canal que el permeta.
- Tampoc es permet cap relació o contacte entre lectors per tal de comentar, opinar o generar noves intervencions, ja que la publicació no ofereix cap via o canal que ho permeta.

En definitiva, la investigació realitzada ens permet afirmar que únicament hi ha tres revistes científiques d'Educació Social accessibles des d'Internet, però no es poden considerar com interactives, ja que no faciliten ni possibiliten la relació entre els agents socials que participen en elles.

Tanmateix, podem afirmar que aquestes publicacions utilitzen algunes xarxes socials, però únicament les fan servir com una mena de "tauler d'anuncis" per informar d'esdeveniments d'interès. En canvi, no les fan servir amb la intenció de fomentar la cooperació i la interacció entre el seu públic o d'arribar a un públic més nombrós, estimulants la participació i compartició de continguts entre els diferents estaments de l'educació.

Per tal d'oferir una ferramenta amb capacitat per cobrir aquesta carència, com ja hem comentat a l'apartat d'orientacions metodològiques del treball, a continuació passem a presentar una proposta per al debat i l'acció, que consistirà en la realització d'una nova publicació digital, lliure i oberta per a tothom i que ofereixca la possibilitat d'interaccionar, compartir, dialogar i treballar junts en la construcció de l'Educació Social com a cos de coneixements.

7.- Proposta d'actuació: Publicació virtual oberta.

Després d'analitzar detalladament les publicacions existents a l'actualitat dedicades a la divulgació i investigació en Educació Social, estem en condicions d'afirmar que la tendència de les publicacions actuals és, majoritàriament, oferir informació i articles científics, més que facilitar la interacció entre investigadors, professionals, estudiants i interessats en el camp de l'educació social.

A partir del convenciment de que és necessària una ferramenta que facilite la comunicació entre els diferents col·lectius seria molt útil, veiem molt interessant posar en marxa una publicació d'educació social íntegrament digital, que ofereix informació a més d'afavorir la interacció directa entre tots els agents esmentats. En conseqüència, l'actuació que volem a portar a terme és la creació d'una publicació digital dedicada a l'educació social, que done els primers passos en la consecució d'aquests objectius.

Per a la realització pràctica del treball, desenvoluparem un pla d'implementació del projecte, és a dir, obtindrem les etapes que s'han de portar a terme per tal de posar en marxa una publicació de les característiques que volem que tinga la nostra. Aquestes etapes abasteixen totes les actuacions realitzades, des de les prèvies, com l'adquisició del domini, fins a les que es preveu desenvolupar quan la publicació ja estiga en marxa, com és la descripció dels requisits de publicació o similars.

Així, la part pràctica del treball s'ha dividit en les etapes que s'indiquen tot seguit:

- Etapa 1. Línia de negoci.
- Etapa 2. Marca.
- Etapa 3. Adquisició del domini i hosting.
- Etapa 4: Implantació d' EducacioSocial.net.
- Etapa 5: Creació xarxa social.
- Etapa 6: Participants de la publicació digital.

- Etapa 7: Com col·laborar.

Passem a continuació a detallar cadascuna de les etapes de treball.

Etapa 1. Línia de negoci.

Abans de centrar-nos en tots els aspectes relacionats amb l'educació social, cal desenvolupar prèviament el que es coneix com una proposta de negoci, és a dir, un anàlisi de mercat o pla de treball per determinar si el producte és viable i es pot portar a terme. Aquesta línia de negoci consistirà en .

- La idea. EducacióSocial.net, la revista, es projecta com una revista educativa i informativa, orientada a presentar d'una manera clara les aportacions de tots els agents socials que componen l'educació social, és a dir, escoltant les opinions i donant veu tant als professionals com als estudiants i a totes aquelles persones interessades per l'educació social.
- Els objectius que es planteja cobrir amb la implementació d'aquesta revista ja han estat definits a l'apartat d'objectius d'aquest treball.
- Promotors. Els principals promotors del producte que oferim durant el procés serem nosaltres mateixos, ja que ens encarregarem de la gestió empresarial, comercial i financera de la revista. Intentarem aconseguir patrocinis i col·laboracions per tal d'assegurar-nos la millor producció, logística i manteniment del nostre producte, generant un sosteniment rentable.
- Missió. La missió de la nostra revista/web serà la de convertir-nos en un referent en quant a l'educació social a la xarxa dins de l'àmbit lingüístic català.
- Visió. EducacióSocial.net es projecta com un nexa d'unió i interacció entre els diversos agents socials que componen l'educació social.

Etapa 2. Marca EducacioSocial.net.

Abans de determinar el nom de la revista i la pàgina web s'han barallat diverses opcions, com per exemple #edusorevista, nom amb el què es pretenia vincular la al llibre #edusoentrevistas i el blog *educació social, des dels inicis...* del mateix autor que subscriu aquest treball. Finalment es descartaren aquests noms per evitar que quedara lligada a altres treballs i donar-li així més llibertat.

Finalment s'ha optat pel títol EducacioSocial.net. Per prendre aquesta decisió es varen tenir en compte els següents elements de les teories de disseny (Guadalupe, 2002):

- Brevetat: convé escollir els noms curts i més simples en el pla morfològic ja que són més fàcils de retenir i pronunciar.
- Educació Social: identifica clarament la professió a la qual va destinat el nostre producte.
- .net: Identifica el seu caràcter digital, i es relaciona directament amb la virtualitat.
- Pronunciabilitat: si és breu és fàcil de dir.
- Recordatori/suggerió: La brevetat, pronunciabilitat i memorització d'un nom són mesurables objectivament. L'evocació del nom pot produir-se per una situació suggestiva, prometedora d'una satisfacció.

Per dotar de major potencialitat a la marca, aquesta anirà associada a una imatge (veure annex V). La imatge que ofereix una pàgina web és fonamental, perquè és la marca que la representa. Per tal d'aconseguir una imatge agradable i d'aspecte professional, s'ha demanat la col·laboració d'una empresa d'aquest camp. Es tracta de la consultora Id33s, que ofereix serveis relacionats amb el software lliure i s'autodefineix com *un laboratori social que ajuda a professionals per dur a terme projectes en forma de productes tecnològics*. La relació amb Id33s ens facilitarà tot el procediment de posada en marxa de la pròpia web. Tanmateix, facilitarà tota la configuració i el disseny gràfic personalitzat de la nova pàgina web.

De la imatge utilitzada com a referent d'EducacioSocial.net cal remarcar el color roig que, en marketing es considera transmissor dels valors de rebel·lia, acció, fortalesa, determinació, passió,... Es tracta d'un color que atorga una visibilitat molt elevada i incita a les persones a prendre decisions ràpides, a l'acció. En el nostre cas, hem escollit un roig d'una tonalitat clara que, a més, simbolitza alegria i sensibilitat.

Altre aspecte important per a la nostra marca serà l'obtenció d'un ISSN. Aquest codi internacional d'identificació de publicacions és atorgat per la Biblioteca Nacional d'Espanya, <http://www.bne.es/es/LaBNE/CentroEspanolISSN/SolicitudISSN/> i és a ella a la que cal adreçar-se per obtenir-lo.

En la pàgina web de la Biblioteca Nacional estan les instruccions per efectuar la sol·licitud i, entre les mateixes s'especifica que únicament es pot sol·licitar quan la publicació digital estiga totalment operativa i el seu contingut siga consultable. La titularitat de l'ISSN atorgarà a la publicació del necessari rigor i qualitat.

D'altra banda, també inclourem la publicació en les diverses bases de dades, llistats o índexs de revistes existents, així com en índexs d'impacte. Amb açò aconseguirem una major difusió i posicionament dins del món acadèmic.

Per últim, cal remarcar també que la web es recolzarà amb quatre canals de comunicació i interacció supletoris, a saber: un compte de **twitter**, una **pàgina en facebook**, un **canal de vimeo** i un **grup de LinkedIn**. Aquests canals ens ajudaran a desplegar i donar a conèixer la nostra marca per la xarxa. Tots aquests perfils, que ens situen a altres xarxes socials, mantindran el nom EducacioSocial.net.

Etapa 3. Adquisició del domini i hosting.

Per posar en funcionament la nova publicació digital d'Educació Social, l'autor d'aquest treball, Miquel Rubio Domínguez, ha hagut d'adquirir el domini ***www.educaciosocial.net***.

Junt amb el domini s'han adquirit i configurat diversos correus electrònics, que proporcionaran els comptes de correu necessaris per la interacció. A títol d'exemple, alguns d'aquests comptes de correu rebran el mateix nom que la pàgina ***info@educaciosocial.net***, ***redaccio@educaciosocial.net***, ***revista@redacciosocial.net***,...

Tanmateix, ha estat necessari adquirir el hosting, o servei d'allotjament per a pàgines web, en RedCoruna, que ens permet oferir els nostres serveis amb una major disponibilitat ja que ens ofereix atenció i resposta 24 hores al dia, 365 dies a l'any. S'ha escollit aquest hosting en base a que RedCoruna és una empresa situada dins de l'estat espanyol, factor que ens assegura que complirà la LOPD envers a tots els articles i usuaris de la xarxa social que s'establirà.

Etapa 4: Implantació d' EducacioSocial.net.

Per tal de posar en funcionament la publicació, hem fet servir tecnologia mitjançant programari WordPress. Les característiques que ens ofereix aquest programari s'adapten plenament a les necessitats que planteja el tipus de publicació que pretenem elaborar. Aquestes característiques són:

- **Econòmic:** al tractar-se d'una plataforma gratuïta, el cost del software és nul, factor que repercuteix directament en el preu del disseny. Tanmateix, WordPress ofereix infinitat de predissenys completament gratuïts, el que ens permet iniciar una web a cost zero.
- **Qualitat:** els predissenys o plantilles han estat testejats i dissenyats per experts en la matèria, oferint dissenys de qualitat i funcionalitat garantida.

- Suport: WordPress ens ofereix un gran suport, ja que compta amb el recolzament d'una comunitat molt activa d'usuaris que col·laboren en la resolució de qualsevol imprevist.
- Actualització: al comptar amb aquesta comunitat d'usuaris, s'assegura una actualització i renovació de manera constant de tot el programari.
- Indexació i posicionament: WordPress s'indexa automàticament als portals d'Internet.
- Gestió de continguts: no requereix fer servir FTP, ja que el software de WordPress és de gestió de continguts, que permet crear-los directament en la web. Els gestors de continguts són sistemes per mantenir i actualitzar webs de manera fàcil. Normalment funcionen a través del mateix web i, de vegades, a través d'aplicacions específiques.

En definitiva, WordPress ens ofereix una forma de treballar que s'ajusta a les nostres necessitats: lliure, escalable, accessible i indexable.

Pel que fa a la categorització de la publicació que anem a elaborar, tenim la pretensió de cobrir tots els apartats que existeixen en qualsevol publicació tradicional, a més d'afegir tots aquells que considerem necessaris per aconseguir la intercomunicació que estem propugnant. És per això que la diferenciarem en les següents seccions (veure annex VI):

- Editorial. Malgrat que encara no s'ha determinat la periodicitat de la publicació, si que queda clar que cada cert temps, en funció de les possibilitats, necessitats i circumstàncies, es publicarà un article editorial, de contingut variable, segons els camins pels que es desenvolupa la publicació.
- Articles d'investigació. Espai destinat a la publicació d'articles per part dels investigadors.
- Educació social en construcció. Espai destinat per a les publicacions d'estudiants d'educació social.
- Miscel·lània. Espai destinat a informar dels diversos actes que tinguen lloc envers l'educació social, per aglutinar les agendes

d'actes, així com una galeria fotogràfica dels diversos actes organitzats.

- Xarxa social, interrelació entre els membres de la pàgina. Seguint la línia d'oferir una veritable participació, des d'aquesta nova web oferirem un espai on es podran relacionar de forma horitzontal tant els autors dels articles, com tots aquells lectors que estiguen donats d'alta en la pàgina.
- Fòrums de debat. Apartat dedicat per plantejar dubtes, espais de discussió,...

Una vegada s'han organitzat en categories els continguts de la pàgina web, donarem un pas més enllà i cercarem ferramentes que faciliten als usuaris la localització dels continguts. L'eina que facilita aquesta tasca és la utilització de les paraules clau, que permeten al lector trobar els continguts relacionats amb les mateixes. En conseqüència, la proposta que realitzem és dotar a tots els articles d'un nombre determinat de paraules clau.

Aquesta actuació suposa avançar cap a la web semàntica, entenent com a tal una nova generació de les webs, capaces de filtrar automàticament i de forma precisa tota la informació gràcies a la utilització d'una infraestructura comuna, mitjançant la qual, és possible compartir, processar i transferir informació de forma senzilla. Açò permet als usuaris trobar resposta a les seves preguntes d'una manera més senzilla i ràpida, gràcies a la millor estructuració de la informació.

Posicionament de la revista

Per donar més visibilitat a la publicació és important que se situe en els primers llocs dels cercadors d'Internet, com per exemple, el de Google. Per aconseguir-ho hi ha dos camins, un gratuït (SEO, Search Engine Optimization) i l'altre, de pagament (SEM, Search Engine Màrqueting). Ambdós mètodes són compatibles i es poden portar alhora. En principi, nosaltres emprarem l'estratègia SEO.

Etapa 5: Creació de la xarxa social.

Com hem comentat al llarg del treball, un dels factors diferenciadors i innovadors que volem introduir en la publicació serà la presència d'una xarxa social dins de la web.

Per crear aquesta xarxa hem fet servir l'extensió (plugging) BuddyPress de WordPress, que permet afegir una xarxa social a una instal·lació ja existent, en el nostre cas, la web educaciosocial.net. BuddyPress és un software lliure, que afegeix a WordPress una sèrie de característiques que socialitzen la instal·lació, permetent als usuaris donats d'alta en la plataforma realitzar les activitats pròpies d'una xarxa social.

BuddyPress oferirà a la nostra plataforma (veure annex VI):

- Perfil d'usuari: L'administrador de la web té la possibilitat de canviar la fitxa de perfil. Açò permet afegir els camps d'informació que es consideren necessaris, de forma que els puguem omplir els usuaris.
- Missatgeria privada: S'afegeix un sistema de missatgeria intern per als usuaris donats d'alta, molt semblant als de la xarxa social Facebook.
- Sistema de contactes: Els usuaris de la xarxa poden relacionar-se entre si, és a dir, es crea un sistema de xarxa que permet connectar com contactes als usuaris de la xarxa, molt semblant al sistema dels followings de Twitter.
- Grups: Es permet la creació de grups, que poden treballar diferents temes. En cada grup es poden afegir, a més, altres elements com fòrums o galeries d'imatges.
- Fòrums: Es permet la creació de fòrums per a la seva integració en grups.
- Galeria d'imatges: Es permet la creació de galeries, que també es poden associar amb altres elements.
- Registre d'activitat: S'afegeix la capacitat de poder veure un registre d'activitat sobre gran part dels elements de la xarxa.

- Blocs: Els usuaris també podran construir els seus llocs web o blocs.

Els fòrums que acabem d'esmentar es poden crear únicament dins de grups. Per poder fer fòrums genèrics en la pàgina web també farem servir el plugging bbPress.

Etapa 6: Participants de la publicació digital.

Coordinació i Direcció: Miquel Rubio Domínguez.

En principi, i tenint en compte que la publicació encara no està creada, s'han agafat com a possibles les funcions del director, segons consten en la revista *Pedagogia Social. Revista Interuniversitària*. Una vegada estiga en marxa la publicació, es podran canviar, ja que no es tracta d'un text tancat. Aquestes funcions són:

- Garantir la continuïtat de la publicació, així com vetllar per la qualitat de la mateixa.
- Nomenar als membres de l'equip de redacció.
- Coordinar i dirigir les activitats editorials de la publicació, vetllant pel compliment de les normes que la regeixen.
- Informar a l'equip editor sobre les tasques editorials desenvolupades.
- Convocar i mantenir reunions periòdiques amb l'equip editor.
- Mantenir el major intercanvi possible amb revistes d'educació social d'àmbit estatal i estrangeres.

Equip Editorial: Actualment, està en procés de construcció, per a la qual cosa s'han iniciat els contactes que portaran a la constitució de l'equip editorial de la publicació. Algunes persones ja han mostrat la seva conformitat en participar en el projecte i s'han mantingut converses amb altres que, en principi, semblen interessades en el projecte. Més enllà d'aquestes persones, considerem que seria molt desitjable aconseguir la participació de professionals de les diferents universitats i branques de l'Educació Social. En un primer moment, ens

limitarem a les universitats i professionals de parla catalana i, més endavant, ja es tractarà d'ampliar l'abast de la publicació a la resta de l'estat espanyol.

Seràn les funcions d'aquest equip editor, segons la revista *Pedagogia Social*, *Revista Interuniversitaria*:

- Definir els objectius de la publicació.
- Formular l'estructura general de la publicació.
- Promoure estratègies de difusió.
- Mantenir la periodicitat i aprovar la publicació de temes extraordinaris.
- Tots aquells aspectes fonamentals que mostren el caràcter i la política editorial d'aquesta publicació, assegurant la seva expansió i viabilitat.

Autors: Òbviament, una publicació que encara no ha vist la llum no pot disposar d'un gran nombre d'autors participants. En el nostre cas, ja disposem d'alguns articles de professionals de l'educació social, entre els que podem esmentar a Núria Llopis Roca, Miquel Albert Castillo Carbonell, Anna Forés Miravalles, Sera Sánchez Rodríguez i Pere Muñoz Sellart.

No podem oblidar que un dels trets d'identitat de la nostra publicació és l'apertura a totes les persones, des dels professionals en actiu fins a aquelles que estan encara en procés de formació o simplement senten curiositat per l'educació social. En conseqüència, la nova publicació ja compta amb articles de col·laboració de les estudiants del grau d'educació social a la UOC, Marta Donés Martínez i Mireia Pellicer Martí².

---

² Tots els articles dels professionals i companys d'estudis es poden trobar correctament citats a la bibliografia d'aquest treball.

Etapa 7: Com col·laborar.

Malgrat que no estem apuntant en cap cas unes exigències inamovibles, si que considerem que hem de partir d'una base inicial. En aquest cas, hem adaptat els criteris d'altres publicacions científiques per a la nostra publicació.

En el cas d'articles d'investigació:

- L'extensió dels articles tindrà mínim de 1000 i un màxim de 7.000 paraules.
- La primera pàgina haurà d'incloure el títol de l'article, el nom i lloc de treball de l'autor o autors, un resum entre 100 i 200 paraules en el qual indicaran àmbit, contingut, metodologia, resultats i conclusions principals, així com les paraules clau de l'article o col·laboració. Tot article haurà d'anar acompanyat de la seva respectiva bibliografia.
- L'autor o un dels autors, enviarà al correu revista@educacionsocial.net el seu article en qualsevol format.
- Els articles hauran d'anar acompanyats de les següents dades: nom i cognoms de l'autor o autors, direcció, telèfon, email, professió i lloc de treball
- Els articles no hauran de ser inèdits, podent haver estat publicats en altres publicacions.
- L'autor o autors dels articles autoritzaran la publicació del mateix una vegada superada l'avaluació dels referees.
- L'autor o autors, hauran de donar-se d'alta en el llistat d'usuaris de la nova pàgina web, per tal de fomentar el contacte amb altres usuaris.

En el cas d'articles "Educació Social en construcció".

- Serà requisit indispensable estar donat d'alta en la pàgina web educaciosocial.net
- No existirà límit ni mínim ni màxim en quant a l'extensió
- El propi autor podrà penjar el seu article en l'apartat corresponent, on romandran a l'espera de l'activació.

- L'equip editorial i la pròpia direcció vetllaran per la idoneïtat de les publicacions, tenint la possibilitat de denegar la publicació d'aquelles que oferisquen continguts poc apropiats.

En miscel·lània, agenda d'actes.

- Qualsevol usuari de la plataforma web, podrà incorporar a l'agenda d'actes, agenda de fotografies,... activitats relacionades amb l'educació social.

En fòrums.

- Qualsevol usuari de la plataforma web, podrà obrir nous fòrums amb noves temàtiques o respondre als fòrums ja oberts.

En aquest apartat hem fet explícita la proposta que presentem, consistent en posar en marxa una publicació d'educació social, íntegrament digital que, a més d'informar, afavorisca la interacció directa entre tots els agents participants en l'Educació Social.

Tot seguit, hem fet explícites totes les etapes d'actuació que s'han portat a terme per aconseguir el propòsit que es persegua, des dels passos previs, com la creació d'una línia de negoci, fins a l'explicació de les diferents formes de col·laborar que la publicació posarà a l'abast de tots els interessats, passant per l'explicació de tots els detalls tècnics necessaris per treballar a la xarxa.

8.- Conclusions finals

Com hem dit al llarg d'aquest treball, Internet ha experimentat un avanç imparable des que, a mitjans de la dècada dels noranta, començà la seva extensió generalitzada. A dia de hui Internet representa un nou model comunicatiu. Enrere han quedat el models comunicatius verticals on mitjans de comunicació i líders d'opinió abocaven la informació a un lector que adoptava un paper passiu, limitant-se a rebre la informació sense poder contestar, participar o donar la seva opinió al respecte.

L'ús de xarxes socials, comunitats, fòrums, espais de debats,... ha donat pas a una comunicació horitzontal. Molts mitjans de comunicació, com periòdics, revistes i televisions han donat el pas i han apostat amb força per obrir-se a les xarxes socials, fins el punt que els propis mitjans de comunicació han arribat a convertir-se en noves xarxes socials, que propicien l'intercanvi d'informació entre els seus usuaris. Aquest pas és el responsable que els lectors deixen de ser elements passius de la recepció d'informació per convertir-se en agents actius amb plena capacitat de participació en la xarxa.

El treball que presentem ofereix la perspectiva d'un món en transformació, que canvia dia a dia a causa de la interacció entre les persones i la informació. A partir d'aquesta realitat s'estableix una primera qüestió? Les publicacions científiques d'Educació Social estan en la xarxa? Permeten interaccionar als usuaris entre ells?

Per respondre aquestes preguntes hem realitzat el següent treball de recerca:

- En primer lloc hem definit el que entenem per publicacions científiques d'educació social i ens hem centrat en les revistes existents al nostre país que compleixen els requisits per considerar-se publicacions científiques i estan presents a la xarxa
- No s'han analitzat les publicacions que no inclouen articles científics ni les d'escassa trajectòria, per considerar-les poc rellevants. Tampoc s'han tingut en compte les publicacions que

s'han mantingut únicament en format imprès, sense accedir a la xarxa, per considerar-les fora de l'àmbit d'aquest estudi.

- Després de determinar què es considera una publicació científica, s'ha fet un estudi de recerca de les revistes digitals d'educació social existents actualment, que ha portat a considerar com publicacions científiques únicament a tres d'elles.
- A continuació s'han analitzat les revistes considerades, en base a uns paràmetres que ens han de permetre determinar les seves característiques i el nivell de presència virtual. Entre aquests resultats podem destacar que:
  - malgrat tractar-se de publicacions que es poden trobar en Internet, no es pot parlar d'elles com interactives, ja que sols permeten la seva lectura, igual que ho faria un text en paper. La diferència que presenten entre elles és la possibilitat, o no, de descarregar els articles en format pdf.
  - La presència d'aquestes publicacions en les xarxes socials es pot considerar merament anecdòtica, ja que, si tenen presència en alguna d'elles és únicament per publicitar els seus productes o informar d'esdeveniments.
  - Pel que fa a la relació entre lectors, autors d'articles o editors, podem afirmar que la publicació no manté intercomunicació amb els lectors. Tampoc es possibilita entre autors o entre lectors, ja que no ofereix cap via que ho facilite.

El treball desenvolupat ens permet arribar a la conclusió que les publicacions d'Educació Social presenten fortes carències envers la participació dels lectors. Des del nostre punt de vista, aquestes publicacions no es poden quedar estancades en quant al tractament de la informació. Si una funció de l'educació social és incorporar a les persones a la diversitat de les xarxes socials i promocionar-les cultural i socialment, no s'entén que les pròpies publicacions no potencien o faciliten la participació activa.

Per això, considerem vital trobar espais on interactuar, oberts a la participació activa, veritable i directa de tots els agents que intervenen en l'Educació Social.

També considerem que no s'ha de tancar el contingut dins d'una única web quan es pot compartir i distribuir per Internet de forma més oberta i eficient. Considerem que es pot optar per la gestió de la informació des de la intel·ligència compartida i col·lectiva.

El resultat del treball realitzat es presenta en forma d'una publicació que permet la participació activa i directa que propugnem, obri els continguts a Internet de forma eficient i lliure, al temps que promou i facilita la interacció entre tots els interessats per l'educació social.

Aquesta publicació oferirà el seu espai a articles considerats científics, al temps que obri la participació a estudiants i persones interessades en la construcció del cos de coneixements de l'Educació Social.

Finalment, com a perspectives de futur, aquest treball queda obert a diferents actuacions:

- La publicació naix únicament en català, per tant, queda per plantejar, la possibilitat de traduir-la a altres idiomes per tal d'ampliar el públic al que pot arribar.
- Altre repte de futur és la possibilitat de continuar adaptant-se a les noves característiques que adquireix Internet amb el temps
- Finalment, queda la perspectiva de millorar la qualitat del producte de forma que cada vegada més persones s'interessin per conèixer la publicació, participar i col·laborar en ella.

No podem tancar aquest treball sense remarcar la part més important del projecte, que és el seu caràcter obert, col·lectiu, viu i de futur, és a dir, volem manifestar que no es tracta simplement d'un treball personal per aspirar al títol de grau, sinó d'un treball col·lectiu en el que ja han participat algunes persones i en el que s'espera que participen moltes més al llarg del temps, perquè, perquè no dir-ho? tenim la il·lusió de convertir aquesta publicació en un referent en el camp de l'educació social, un fòrum en el que es puguin reunir i intercanviar opinions totes les persones, aquelles que estan formant-se i les que ja estan formades, les que ensenyen i les que volen aprendre, les que dominen un tema, però volen conèixer altres, les que volen donar i les que necessiten rebre. Volem que siga un fòrum de reunió de totes i tots els interessats per l'educació social.

Òbviament es tracta d'un objectiu tremendament ambiciós, que encara està en fase de construcció, per això, totes les directrius presentades en ell no són més que possibilitats, indicacions inicials, però, cal assumir que aquestes poden ser (i hauran de ser) modificades pel conjunt de persones vinculades a la nova publicació. I això ha de ser així perquè aquesta publicació no pot quedar-se ancorada en el present, ha de continuar creixent i nodrint-se de les intervencions de moltes persones per tal de trobar el seu lloc, la seva idiosincràsia i la seva utilitat.

Amb totes aquestes col·laboracions, la intenció és continuar treballant i eixamplar el camí que ara s'inicia amb la clara intenció de generar un cos d'educació social, present a la xarxa i útil per a les persones que es dediquen a ella.

9.- Referències bibliogràfiques

Adell, J. (1997). Tendencias en educación en la sociedad de las tecnologías de la información. *Edutec. Revista Electrónica de Tecnología Educativa*, 7. Recuperat de <http://www.uib.es/depart/gte/revelec7.html>.

Agudo, S. (2010). El uso comunicativo de las TIC en educación social. *RES Revista Educación Social*, 11. Recuperat de <http://www.eduso.net/res/?b=14&c=129&n=372>.

Ander-Egg, E. (1982). *Metodología y práctica del desarrollo de la Comunidad*. Buenos Aires: Humanitas.

Ayuste, A. [et al.] (1994). *Planteamientos de la pedagogía crítica. Comunicar y transformar*. Barcelona: Graó.

ASEDES i CGCEES (2004). *Documentos profesionalizadores*. Barcelona: Asedes.

Belando, M. i López, E. (2003). Una propuesta para la mejora de la intervención socioeducativa. *Revista Latinoamericana de Tecnología Educativa. Volumen 2, Número 1*. Recuperat de <http://campusvirtual.unex.es/revistas/index.php?journal=relatec&page=article&op=view&path%5B%5D=13>

Bell, J. i Filella, E. R. (2002). *Cómo hacer tu primer trabajo de investigación. Guía para investigadores en educación y ciencias sociales*. Barcelona: Gedisa Editorial.

Blández, J. (1996). *La investigación - acción: un reto para el profesorado*. Zaragoza: Inde Publicaciones.

Carreras, A.; Granjel, M.; Gutiérrez, B.M. & Rodríguez, J.A. (1994) *Guía práctica para la elaboración de un trabajo científico*. Bilbao: Universidad

Castells, M. (1997). *La sociedad red*. Madrid: Alianza

- Castells, M. (2001). *La Galaxia Internet*. Barcelona: Areté.
- Castells, M. (2009). *Comunicación y poder*. Madrid: Alianza
- Castillo, M. i Vilar, J. (2013). L'elaboració del pla de treball amb menors des de la perspectiva de Justícia Juvenil. *EducacióSocial.net*. Recuperat de <http://educaciosocial.net/lelaboracio-de-pla-de-treball-amb-menors-des-de-la-perspectiva-de-justicia-juvenil/>
- Causa, A. (2010). *L'aportació de les TIC a la comprensió, anàlisi i transformació dels conflictes socials*. Barcelona: Ed. UOC.
- De Medina, C. (1985). *Participación y Trabajo Social. Un manual de promoción humana*. Buenos Aires: Humanitas.
- Dilla, H. (1986). Pensando la Alternativa desde la Participación. *Revista TEMAS No 8*.
- Donés, M. (2013). L'home com a ser de projecte. *EducacióSocial.net*. Recuperat de <http://educaciosocial.net/lhome-com-a-ser-de-projecte/>
- Elosegui, E. (2006) Participando. *Revista Quaderns d'Educació Social. Monográfico «Educació Social i Treball amb la Comunitat: Compromís, responsabilitat i participació» [CEESC, Abril 2006]*.
- Espuny, C.; González, J.; Lleixà, M. i Gisbert, M. (2011). Actitudes y expectativas del uso educativo de las redes sociales en los alumnos universitarios. En: *El impacto de las redes sociales en la enseñanza y el aprendizaje. Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento (RUSC). Vol. 8, n.º 1, págs. 171-185*. Barcelona: UOC.
- Fernández, B. (2007). El papel del profesional de la educación social en la e-inclusión. Edutec. 10º Congreso sobre nuevas tecnologías y educación. (Buenos Aires, del 23 al 26 de octubre).
- Forés, A. Hacer por hacer, *EducacióSocial.net* Recuperat de <http://educaciosocial.net/hacer-por-hacer/>

- Forés, A. Mi orgullo, ese camión, *EducacióSocial.net* Recuperat de <http://educaciosocial.net/mi-orgullo-ese-camion/>
- Forés, A. i Vallvé, M. (2005) *Quan la didàctica porta el nom d'educació social*. Barcelona: Claret.
- Gallego, P i Gándara, F. (2013). *El cambio comienza en ti*. Madrid: Destino.
- García Molina, J. (2003): *De nuevo, la educación social*. Madrid: Dykinson,
- Juncar, J.A. (2001). *Internet*. Barcelona: Marcombo.
- Llopis, N. (2013). Experiència dels alumnes de pràctiques en l'àmbit penitenciari. *EducacióSocial.net*. Recuperat de <http://educaciosocial.net/experiencia-alumnos-practiques-en-ambit-penitenciari/>
- Martínez, O. i Forés A. (2012). *Acció social 2.0, per crear, compartir i reinventar*. Barcelona: editorial UOC.
- Montañés, M. (2009). *Metodología y técnica participativa: Teoría y práctica de una estrategia de investigación participativa*. Barcelona: editorial UOC.
- Muñoz, P. (2013). Fer dels infants els autèntics protagonistes. *EducacióSocial.net*. Recuperat de <http://educaciosocial.net/fer-dels-infants-els-autenticos-protagonistes/>
- Nogueiras, L. (1996). *La práctica y la teoría del Desarrollo Comunitario. Descripción de un modelo*. Madrid: Narcea S.A.
- Panckhurst, R. y Marsh, D. (2011). Utilización de redes sociales para la práctica pedagógica en la enseñanza superior impartida en Francia: perspectivas del educador y del estudiante. *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento. Monográfico «El impacto de las redes sociales en la enseñanza y el aprendizaje»*. Págs. 233-252.

- Pellicer, M. (2013). Centres penitenciaris i la funció rehabilitadora de les persones privades de llibertat. *EducacióSocial.net*. Recuperat de <http://educaciosocial.net/centres-penitenciaris-i-la-funcio-rehabilitadora-de-les-persones-privades-de-llibertat-encarrec-de-lestat-versus-realitat-professional/>
- Planella, J. i Vilar, J. (2003). *L'educació social: projectes, perspectives i camins*. Barcelona: edicions Pleniluni.
- Prats, E. i Vilafranca, I. (coord). (2010). *Teories de l'Educació*. Barcelona: editorial UOC.
- Rubio, D. i Vera, V.: Comunidad y participación social. Un debate teórico desde la cultura, en *Contribuciones a las Ciencias Sociales*, Abril 2012.
- Ruiz, C. (coord). (2003). *Educación Social. Viejos usos y nuevos retos*. Valencia. Universidad de Valencia.
- Rubio, M. (2013). *#Edusoentrevistas*. Barcelona: editorial UOC.
- Sánchez, S. (2013). De TIC i Educació Social. *EducacióSocial.net*. Recuperat de <http://educaciosocial.net/de-tic-i-educacio-social/>
- Tascón, M. i Quintana, Y. (2012). *Ciberactivismo*. Madrid: editorial Catarata.
- Taylor, S. i Bogdan, R. (1992). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación: la búsqueda de significados*. Barcelona: Paidós.

10.- Webgrafia

[Asociación Canaria de Educación Social](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Estatal de Educación Social](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Internacional de Educadores Sociales \(AIEJI\)](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Madrileña de Educadores Sociales](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Profesional de Educadores Sociales de Canarias](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Profesional de Educadores Sociales de Ceuta](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Profesional de Educadores Sociales de La Rioja](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Profesional de Educadores Sociales de Melilla](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Profesional de Educadores Sociales del Principado de Asturias](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Asociación Profesional de Educadores Sociales de La Región de Murcia](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[BuddyPress.](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio de Educadoras y Educadores Sociales de Catalunya](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio de Educadoras y Educadores Sociales de Galicia](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio de Educadoras y Educadores Sociales del Pais Vasco](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio de Educadoras y Educadores Sociales de las Islas Baleares](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Oficial de Educadoras y Educadores Sociales de Castilla-la Mancha](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio oficial de Educadoras y Educadores Sociales de Navarra](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Profesional de Educadoras y Educadores Sociales de Aragón](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Profesional de Educadoras y Educadores Sociales de Andalucía](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Profesional de Educadoras y Educadores Sociales de Castilla y León](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Profesional de Educadoras y Educadores Sociales de Extremadura](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Profesional de Educadoras y Educadores Sociales de la Comunidad de Madrid](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Oficial de Educadoras y Educadores Sociales de La Comunidad Valenciana](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Colegio Profesional de Educadoras y Educadores Sociales de la Región de Murcia](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Consejo General de Colegios Oficiales de Educadoras y Educadores Sociales](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Educació Social: Revista d'Intervenció Socioeducativa](#). Fundació Pere Tarrés. [Data consulta: Abril 2013]

[Eduso, el portal de la Educación Social](#). [Data de consulta: Maig 2013]

[Federación Estatal de Asociaciones Profesionales de Educadores Sociales \(Histórico\)](#) [Data de consulta: Abril 2013]

[Id33es](#) [Data de consulta: Maig 2013]

[Pantallas Amigas desde 2004](#). Promoción del uso seguro y saludable de las nuevas tecnologías y el fomento de la ciudadanía digital responsable en la infancia y la adolescencia. [Data de consulta: Abril 2013]

[Pedagogía Social, Revista Interuniversitaria](#). [Data de consulta: Abril 2013]

[Revista de Educación Social, RES](#). Consejo General de Colegios de Educadoras y Educadores Sociales. Eduso. [Data consulta: Abril 2013]

[Revistes Catalanes amb accés obert](#). [Data de consulta: Abril 2013]

[IV Congreso Estatal de Educación Social](#). Santiago de Compostela. 2004. [Data de consulta: Maig 2013]

Annex I.

Opcions d'interacció de la revista d'Educació Social RES.

The screenshot shows a web browser window with the URL www.eduso.net/res/?b=20&c=194&n=650. The page is for the journal 'RES - REVISTA DE EDUCACIÓN SOCIAL', issue 16, dated June 10, 2013. The main article is 'Reforzar vínculos en la comunidad educativa a través de la intervención socioeducativa' by Antonio Muñoz Rico and Magdalena Gelabert Horrach. The page includes a sidebar with navigation options like 'PORTADA', 'SUMARIO', and 'ARTÍCULOS EN PDF'. The article text is partially visible, including a 'RESUMEN' section and 'Palabras clave'.

RES
REVISTA DE EDUCACIÓN SOCIAL

16
Lunes, 10 de junio de 2013

La Educación Social y la Escuela

EL TEMA: EXPERIENCIAS E INVESTIGACIONES

Reforzar vínculos en la comunidad educativa a través de la intervención socioeducativa
23/ene/2013

Antonio Muñoz Rico. Maestro, Educador Social y Licenciado en pedagogía. Magdalena Gelabert Horrach. Diplomada en Educación Social y Máster en Conflictología y Mediación

[Descargar artículo](#)

RESUMEN

En la actualidad, si bien han disminuido fenómenos como la inmigración creciente y la incorporación tardía al sistema educativo, debemos considerar realidades emergentes.

Los cambios económicos, la pobreza infantil y la escasez de recursos a disposición de los ciudadanos han desplazado el discurso de la diversidad y el choque de culturas, sin embargo esta nueva realidad justifica, más que nunca, la inserción de operadores dinamizadores de la realidad educativa y social que se desarrolla en los centros educativos (1), tal y como demuestran los resultados positivos de diferentes iniciativas puestas en marcha en diversas comunidades autónomas que han demostrado su efectividad, y que ahora ven peligrar su continuidad.

En este trabajo pretendemos analizar y justificar la acción socioeducativa en el entorno escolar para, de este modo, constatar la necesaria imbricación del trabajo colaborativo en el empeño de mejorar la adaptación y la atención desde las primeras etapas hasta la finalización del ciclo educativo.

Hablaremos, principalmente, de la iniciativa puesta en marcha en Illes Balears, y del empeño por evaluar la experiencia y aprender de la misma.

Palabras clave: Técnico en Intervención Socioeducativa, educación social, trabajo colaborativo, escuela, igualdad de oportunidades, contexto comunitario.

¿Por qué la intervención socioeducativa en y desde los centros escolares?

Intentaremos huir de afirmaciones globales que, a riesgo de confundir, tampoco parecen alejarse de discursos manidos que poco aportan al reconocimiento de una labor que obliga a la constante actualización de los conocimientos, que si bien debería preocupar a muchos no parece ser la tónica general.

Annex II.

Opcions d'interacció de la revista d'Intervenció Socioeducativa (Fundació Pere Tarrés).

The screenshot shows the website interface for 'Educación Social'. The main article title is 'Núm. 53 (2013): Propuestas metodológicas en la formación de competencias de educadores/as sociales'. Below the title, there are sections for 'Editorial', 'Opinión', and 'Monográfico'. The 'Monográfico' section lists several articles with their authors and PDF download links. On the right side, there are search and navigation options like 'Ayuda de la revista', 'EL MEU RACÓ', 'Cercar en la revista', and 'MIDA DE LA LLETRA'.

Editorial
Propuestas metodológicas en la formación de competencias de educadores/as sociales
PDF 5

Opinión
Veinte años de formación universitaria en educación social
Araceli LEZARO
PDF 6-8

Monográfico
Las habilidades sociales y la entrevista: metodología para la intervención social.
Rayda Guzmán González, Gisela Riberas Bergallo, Angels Sogas Perles, Berta Boadas Mir
PDF 9-24
La evaluación entre iguales en la educación social: entre lo profesional y lo académico
Oscar Martínez-Rivera, Francesc Garreta, Lissette Navarro-Segura
PDF 25-38
Planificación y evaluación en el campo de la educación social: una experiencia innovadora en el marco de la formación virtual de la UOC
Miguel Castillo Carbonell, Eva Bretónes Peregrina
PDF 39-52
Estrategias analógicas y sentido del humor en el aprendizaje de la competencia social de los profesionales de la educación social.
Lissette Navarro-Segura, Genoveva Rosa Gregori, Raquel López Jiménez
PDF 53-72
El aprendizaje basado en proyectos como base metodológica en el grado de educación social.
Empar Guerrero Valverde, Joana Calero Plaza
PDF 73-91

Intercambio
¿Qué modelo de sociedad y qué políticas sociales? Balances y perspectivas en el contexto de crisis.
Victor Renes Ayala
PDF 95-120
Los problemas de violencia en los adolescentes. ¿Incapacidad educativa de los progenitores?
Concepción Arcoz Montolio, Camilo Miró Pérez, M. Carmen Ravilher Moreno
PDF 121-136
La participación social y su impacto en los procesos de cohesión social en el barrio LA COMA
PDF

Ayuda de la revista
EL MEU RACÓ
Accediu
Català
CERCAR EN LA REVISTA
Cerca
A tots els camps
Cerca
Consultar
• Número publicats
• Índex d'autors
• Índex de títols
Cartus Plus+: Classificació de revistes científiques dels àmbits Humanitats i nivell C
MIDA DE LA LLETRA

Annex III.

Opcions d'interacció de la revista Pedagogia Social, Revista Interuniversitària.

The screenshot shows the website for 'Pedagogia Social, Revista Interuniversitària'. The page features several logos at the top: UNED, Calidad de Revistas Científicas Españolas (FECYT), and the journal's own logo. A navigation menu on the left lists various options:

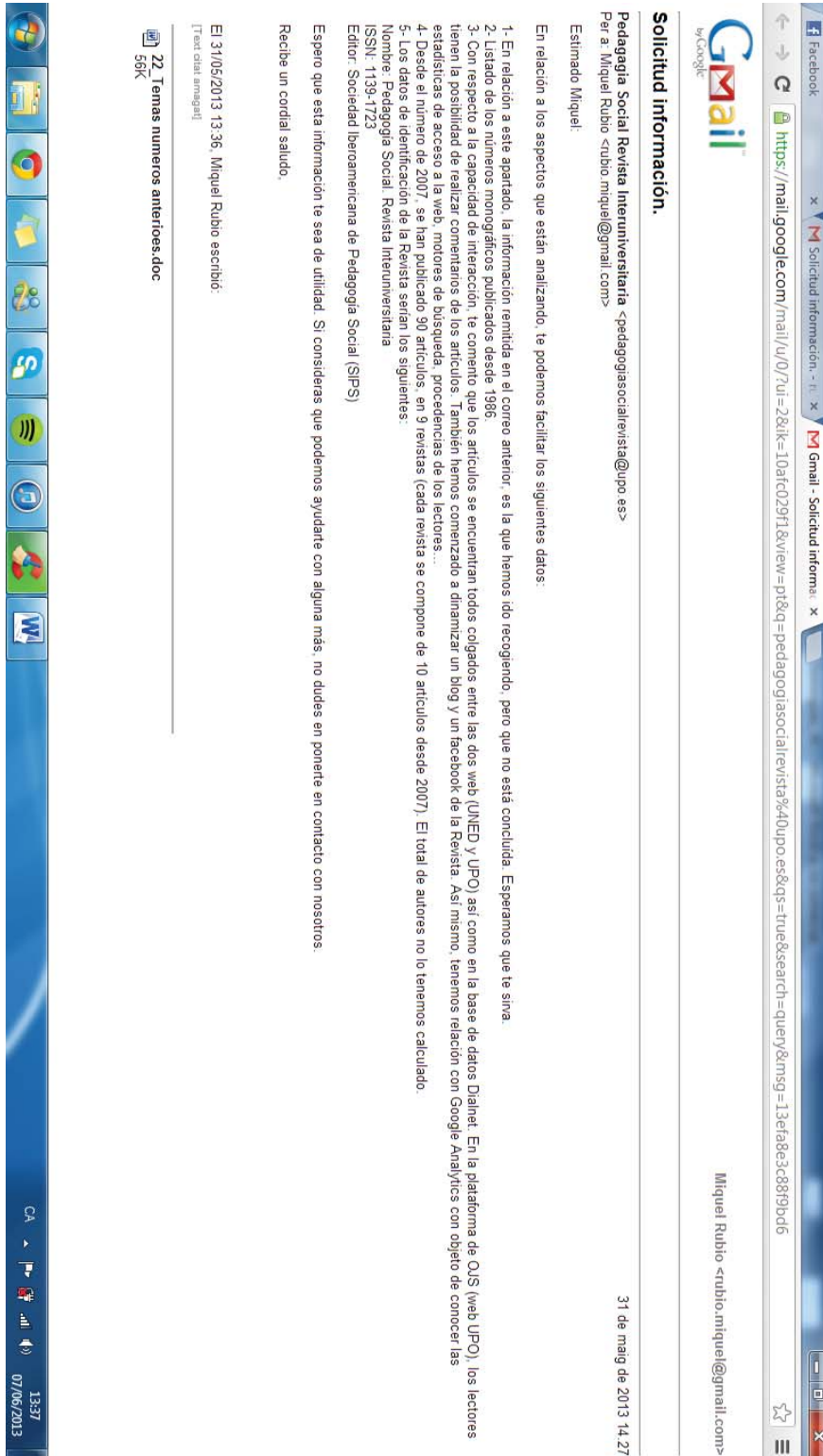
- » Presentación
- » Dirección - Edición
- » Suscripción
- » Instrucciones a autores
- » Recomendaciones a autores
- » Contacto
- » Último número
- » Próximos números
- » Índices bibliográficos
- » Bases de datos
- » Revisores externos
- » Sistema de calidad de la Revista
- » Memoria anual
- » Enlaces de interés
- » Revistas de intercambio
- » Cartas al Director
- » Buscador de artículos

The main content area displays an article abstract in Spanish. The text discusses the use of validated instruments for controlling family processes and the quality of observed teaching factors. It mentions the PCF (Programa de Control de la Calidad de la Función) and its role in family implementation and fidelity. The article is attributed to 'Palavras-Chave' (Keywords) related to family education, evidence-based programs, and drug education.

At the bottom right, there is a statistics box showing '43756' visits since June 2009, and a link to download the full article as a PDF.

Annex IV.

E-mail d'informació procedent de la secretaria de la revista Pedagogia Social.

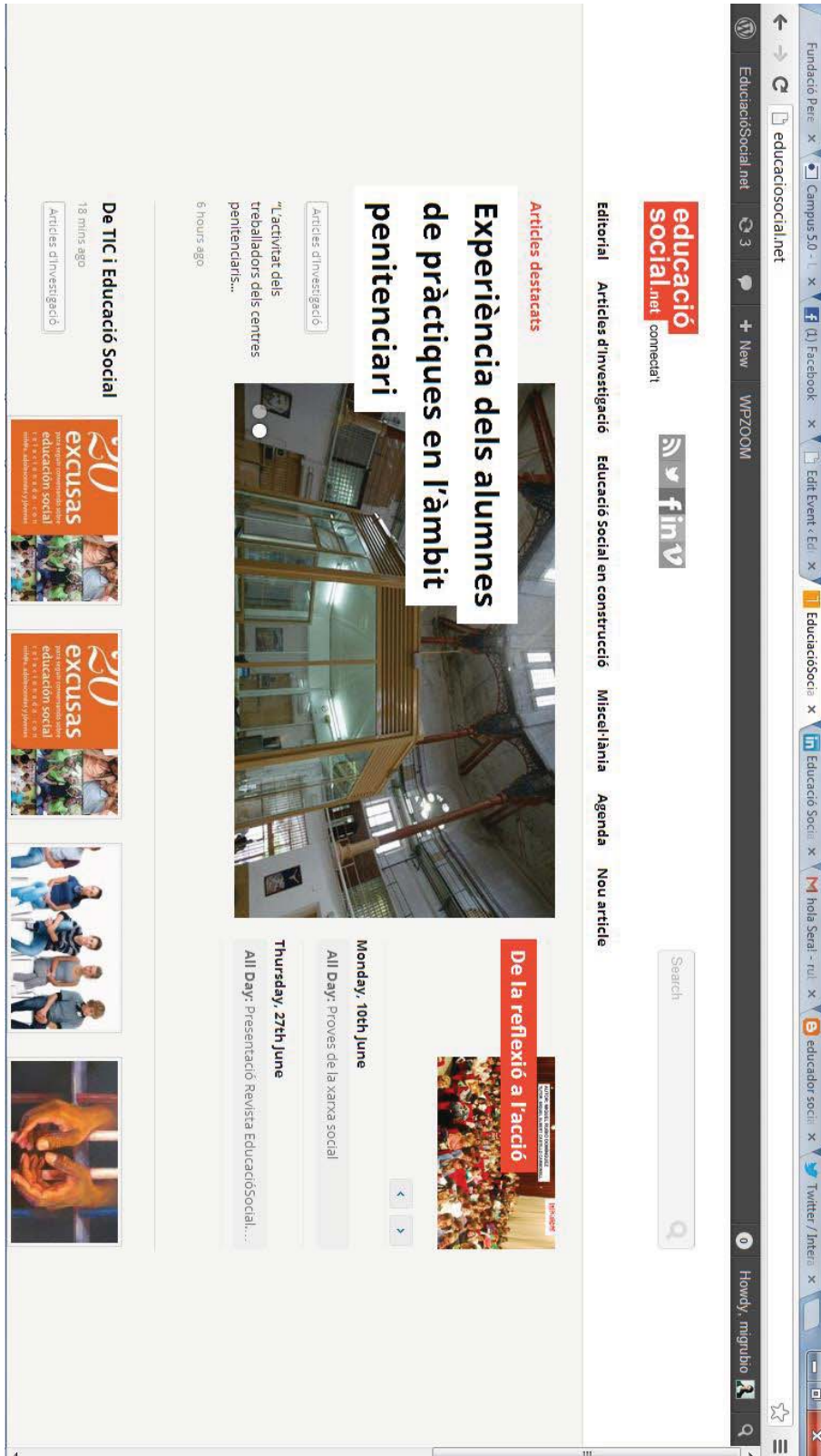
Annex V.

Imatge nova publicació web: EducacióSocial.net.

Annex VI.

Seccions i disseny de la publicació EducacióSocial.net.

Annex VII.

Opcions interacció EducacióSocial.net.

